

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra správního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Obnova správního řízení

Předkládá: Bc. Markéta Vespalcová

Vedoucí diplomové práce: Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta VESPALCOVÁ**

Osobní číslo: **R14M0350P**

Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**

Studijní obor: **Právo**

Název tématu: **Obnova správního řízení**

Zadávající katedra: **Katedra správního práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezení základních pojmů
  - 1.1 Správní řízení
  - 1.2 Odvolací správní řízení
  - 1.3 Přezkumné řízení
  - 1.4 Soudní přezkum rozhodnutí správních orgánů
2. Mimořádné opravné prostředky
  - 2.1 Přezkumné řízení
  - 2.2 Obnova řízení
3. Obnova správního řízení
  - 3.1 Vymezení pojmu obnova řízení podle správního řádu
  - 3.2 Podmínky a předpoklady obnovy řízení
  - 3.3 Lhůty pro podání žádosti o obnovu řízení
  - 3.4 Postup správního orgánu
  - 3.5 Řízení o žádosti
  - 3.6 Řízení z moci úřední
  - 3.7 Nové řízení
  - 3.8 Důvody vydání nového rozhodnutí
  - 3.9 Nové rozhodnutí
4. Obnova řízení v dalších odvětvích správního práva
5. Judikatura

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- PRŮCHA, Petr. Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013. Praha: Leges, 2012. Glosátor. ISBN 978-80-87576-35-9.
- HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Správní právo procesní. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-071-0.
- VEDRAL, Josef. Správní řád: komentář. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4.
- JEMELKA, Luboš. Správní řád: komentář. 5. vydání. V Praze: C.H.Beck. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.
- HENDRYCH, Dušan. Správní právo: obecná část. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-807-4006-241.
- SKULOVÁ, Soňa. Správní právo procesní. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-807-3803-810.

Vedoucí diplomové práce:

Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.

Katedra správního práva

Datum zadání diplomové práce:

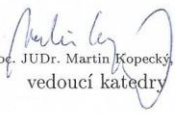
30. března 2017

Termín odevzdání diplomové práce:

31. března 2018

Doc. JUDr. Jan Paříly, CSc.
děkan

Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 29. září 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Obnova správního řízení“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

Plzeň, 29. března 2018

Bc. Markéta Vespalcová

Poděkování

Ráda bych poděkovala Doc. JUDr. Martinu Kopeckému, CSc. za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	1
1. Správní řízení	3
2. Opravné prostředky ve správním řízení	7
3. Mimořádné opravné prostředky ve správním řízení	11
4. Vývoj obnovy správního řízení	15
4.1. Vývoj právní úpravy obnovy správního řízení v 18. a 19. století ..	16
4.2. Vývoj právní úpravy obnovy správního řízení v 20. století.....	18
5. Obnova řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád	26
5.1. Důvody obnovy řízení	28
5.1.1. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ	29
5.1.1.1. Související judikatura k § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ	31
5.1.2. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ	33
5.1.2.1. Související judikatura k § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ	34
5.1.3. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 3 SpŘ.....	36
5.1.3.1. Související judikatura k § 100 odst. 3 SpŘ.....	37
5.1.4. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 4 SpŘ.....	38
5.1.4.1. Související judikatura k § 100 odst. 4 SpŘ.....	39
5.1.5. Obecně k důvodům obnovy řízení.....	41
5.2. Lhůty pro obnovu řízení.....	43
5.3. Řízení o povolení či nařízení obnovy - iudicium rescindens	44
5.3.1. Související judikatura k řízení o obnově.....	46
5.4. Obnovené řízení - iudicium rescissorium	48
6. Nové řízení a nové rozhodnutí podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.....	50
6.1. Důvody nového řízení a nového rozhodnutí.....	51
6.1.1. Související judikatura k § 101 písm. b)	54
7. Společné ustanovení § 102 institutu obnovy řízení a nového rozhodnutí.....	56
7.1. Příslušnost správních orgánů k vedení obnoveného či nového řízení.....	56
7.2. Účastníci v obnoveném či novém řízení	57
7.3. Zahájení, průběh a zastavení nového řízení	58
7.4. Vydání nového rozhodnutí a jeho účinky	60

7.4.1. Související judikatura ke společnému § 102 odst. 9 SpŘ	62
8. Obnova řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.....	65
8.1. Související judikatura k § 111, § 114 odst. 1 s. ř. s.	68
9. Obnova řízení podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	70
9.1. Související judikatura k § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu.....	72
10. Institut obnovy řízení a jeho postavení jako opravného prostředku v systematice správního práva dnes	74
11. Závěr.....	77
12. Cizojazyčné resumé.....	78
13. Seznam použité literatury	79
13.1. Právní předpisy.....	79
13.2. Judikatura.....	80
13.3. Literatura.....	82
13.4. Jiné zdroje	84

Úvod

Jako téma mé diplomové práce jsem si vybrala obnovu správního řízení. Tento námět v oboru správního práva jsem si nezvolila zcela náhodou. Již během svého studia na právnické fakultě jsem obecně do procesního práva nemohla hlouběji proniknout a tak jsem se rozhodla objevit hlubším studiem jeho důležitost, pestrost, význam, snad i malou atraktivitu, a to v právních předpisech, odborné literatuře a judikatuře. Právě proto, že správní proces není tak atraktivní jako proces civilní či trestní, rozhodla jsem se tuto problematikou blíže poznat, byť jen v rámci tohoto úseku, kterým je obnova správního řízení. Někteří autoři¹ odborné literatury, přirovnávají pestrou problematiku objasňování postupů orgánů veřejné správy prostřednictvím aplikace procesních předpisů ke spodničkářům tanečnic kankánu. Ale na druhou stranu také upozorňují, že správní právo procesní má tu nevýhodu, že je až na výjimky neveřejné a tudíž se s ním v průběhu studia lze setkat zřídka. Ačkoli je správní právo frekventované a lze se s ním nejpravděpodobněji ve všedním životě setkat, tak na druhou stranu k pochopení jeho možné krásy nejspíš může dojít až po ukončení studií a následnou dlouhodobou vlastní aplikací v praxi.

Ať již chtěně nebo nechtěně, každý dělá chyby, a to se nevyhýbá ani orgánům veřejné správy. V této souvislosti pak každý účastník správního řízení, který se domnívá, že byl zkrácen na svých právech nesprávným rozhodnutím správního orgánu, se může domáhat právní ochrany. Správní řád poskytuje ve svých ustanoveních možnou ochranu proti rozhodnutím v podobě opravných prostředků. Právní moc rozhodnutí je významný institut, který zabraňuje řádným opravným prostředkům jeho napadení a naopak nabízí možnost opravným prostředkům mimořádným o pokus jeho napadení. Za mimořádný opravný prostředek je považována obnova řízení zahájená na žádost účastníka řízení. Obnova řízení se ještě objevuje v kategorii prostředků dozoru, kdy její zahájení je v moci úřední.

Svou práci jsem systematicky rozdělila do jedenácti kapitol, přičemž první kapitoly věnuji stručnému pojednání o institutu správního řízení, opravných prostředků a zvláště prostředků mimořádných. Dále po historickém exkurzu vývoje institutu obnovy správního řízení, se podrobně zaměřím na institut obnovy

---

¹ MATES, Pavel. *Řádné opravné prostředky ve správním řízení: (podle správního řádu a stavebního zákona)*. Praha: Leges, 2015, s. 11. Teoretik. ISBN 978-80-7502-100-7.

správního řízení podle platné právní úpravy jednak na úrovni popisné, tak na úrovni praktické. Alespoň pro základní srovnání uvádím úpravu obnovy řízení podle soudního řádu správního a podle daňového řádu. Poslední kapitolu věnuji osobnímu spíše kritickému zhodnocení opravných prostředků a postavení obnovy správního řízení mezi nimi.

1. Správní řízení

Pro podání kompletního a přehledného výkladu s důrazem naplnit účel této diplomové práce, jejímž tématem je Obnova správního řízení, považuji za důležité začít svůj výklad právě kapitolou správního řízení.

Základní normou platného správního práva je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, který upravuje postup výkonné moci státu, orgánů územních samosprávných celků, právnických a fyzických osob vykonávajících-li působnost v oblasti veřejné správy. Právní úprava správního řízení v České republice je dána rámcovými požadavky na úpravu správního řízení v členských státech Rady Evropy, vyplývající z Rezoluce R(77)31 Výboru ministrů RE o ochraně jednotlivce ve vztahu k úkonům správních orgánů. V této rezoluci jsou obsaženy zásady, aplikovatelné ve vztazích vykonavatel veřejné správy jako dobré správy a adresát jeho veřejně mocenského působení. Je v ní zahrnuto jak právo jednotlivce být slyšen, tedy právo podávat podklady k rozhodnutí a vyjadřovat se k nim, tak právo na přístup k informacím, respektive vyjádřit se ke všem podkladům rozhodným pro rozhodnutí před jeho vlastním vydáním, či právo být účasten jednání, požádat o náležité odůvodnění správních rozhodnutí a možnost podání opravných prostředků a obrany proti úkonům správních orgánů, zasahujících do práv nebo povinností jejich adresátů.

Na pojem správní řízení se aplikuje obecná právní úprava dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Je to také postup správního orgánu, regulovaný procesními pravidly, jehož účelem je vydání konkrétních konstitutivních nebo deklaratorních rozhodnutí, která jsou schopna nabýt právní moci a způsobit účinky v nich předvídatelné. Účinky, které v dané věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určeným osobám nebo kterým se v daném případě prohlašuje, že konkrétní osoba určitá práva nebo povinnosti má anebo nemá. Správním řízením je nejen kodifikovaná úprava ve správním řádu, ale jsou to i ta řízení, podléhající speciální úpravě.²

Správní řízení nebo také správní proces aplikující hmotné správní právo, jehož výsledkem je vydat individuální správní akt, je realizován v jednotlivých na sebe vzájemně navazujících fázích. Osoby, o jejichž právech a povinnostech má být rozhodováno, se na řízení a tvorbě obsahu rozhodnutí podílejí a svými

---

² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 9.

procesními právy a povinnostmi, kterými disponují, hájí a prosazují svá práva a zájmy. Postavení osob vůči správním orgánům je nerovné, neboť nositel moci, který autoritativně v dané věci rozhodne, je správní orgán. Správní orgány jsou naopak vázány právními předpisy, jsou povinny práva osob chránit, poskytovat potřebné informace, pomoc a poučení, aby v řízení neutrpěly újmu.³

Ještě před tím, než správní orgán zahájí správní řízení, je povinen přijímat podněty k zahájení řízení z moci úřední. Dále je povinen, na žádost toho, kdo podnět podal, ve lhůtě třiceti dnů sdělit, kdy podnět obdržel, zda řízení zahájil, nebo že neshledal důvody pro jeho zahájení, popřípadě, že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Správní orgán může věc odložit a vůbec ho nezahájit pro dvě překážky plynoucí ze zásady *ne bis in idem*. A to pro překážku *rei iudicatae*, tedy pro překážku ve věci již rozhodnuté a *litispendence*, kdy je již v téže věci jedno řízení zahájeno. Také může využít institut podání vysvětlení, v zákonem stanovených případech poskytovat konkrétní předběžné informace či zajišťovat důkazy.⁴

Nyní k samotným fázím správního řízení. Řízení zahajuje buďto správní orgán *ex offio*, nebo na základě žádosti a je povětšinou písemné. Pro úplnost k pojmu povětšinou musím dodat, že písemnost řízení je jednou ze zásad správního řízení. Díky této zásadě je proces dokazování zmapovaný i pro pozdější dobu, než je pouze správní řízení v prvním a druhém stupni. Zásada písemnosti se uplatní tam, kde to stanoví speciální zákon nebo jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníka nezbytné a modifikována zásadou ústnosti, kdy je nařízeno ústní jednání správním orgánem. Ústní jednání má oporu v ustanovení § 49 odst. 1 SpŘ a to tehdy, pokud ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků řízení. Z výše uvedeného vyplývá, že je tato zásada uplatněna v případě, kdy má účastník právo vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Správní řízení nejsou obecně vedena veřejně. Tuto skutečnost lze spatřit už jen z tradice a způsobu vedení spisů, s rozlišením podle vztahu dané osoby ke správnímu řízení. Ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nebo správní orgán neurčí, že jednání či jeho část je veřejné, přičemž při určování veřejného ústního jednání je správní orgán povinen dbát na ochranu utajovaných informací,

---

³ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 246. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

⁴ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 266. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

účastníků, osobnosti či mravnosti. Veřejnost řízení se obecně uplatňuje ve vztahu k účastníkům řízení a jejich zástupců, respektive opatrovníků, kteří disponují právem být seznámeni s podklady pro rozhodnutí, být přítomni při provádění důkazů apod.

Při zahájení řízení se v každé věci zakládá spis a nastává samotné řízení, kdy v jeho průběhu mají účastníci řízení právo podat vyjádření, navrhnout důkazy, nahlížet do spisu nebo se zúčastnit ústního jednání, které se však vždy nekoná. Účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenský právo nebo povinnosti s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu, dále v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí změnit nebo zrušit právo nebo povinnost, také jsou účastníky další dotčené osoby, pokud mohou být účastníky přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech a ty, o kterých to stanoví zvláštní zákon.

Navazující fází řízení je možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, které je umožněno účastníkům zpravidla před vydáním rozhodnutí, přičemž pokud zákon nestanoví jinak, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy s ohledem ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Výsledkem správního řízení je vydání správního rozhodnutí jako aktu aplikace práva. Rozhodnutí zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osobě nebo v dané věci říká, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. Je vyhotoveno v písemné formě a jeho obsah tvoří výroková část, odůvodnění, poučení účastníků o možnosti podání opravného prostředku a má být vydáno bez zbytečného odkladu, případně do třiceti, resp. šedesáti dnů.⁵

Zájmem státu, nebo také orgánu státu, státní správy, je zajistit legální rozhodování. Český právní řád umožňuje jako další možnou fázi správního řízení možnost přezkumu rozhodnutí, v rámci odvolacího řízení. Důležitost této fáze řízení spočívá v tom, že představuje možnou nápravu vadného rozhodnutí. Proto náš právní řád zakotvuje možnost přezkoumatelnosti správního rozhodnutí garantovanou ústavní úpravou domáhat se stanoveným postupem zjednání nápravy vadného rozhodnutí vydaného správním orgánem.

---

⁵ Jak probíhá správní řízení. In: *Frank Bold: Poradna* [online]. 2017 [cit. 2017-11-24]. Dostupné z: <http://frankbold.org/poradna/kategorie/spravni-rad-a-spravni-rizeni/rada/jak-probiha-spravni-rizeni>

I přesto, že soudobá právní úprava zahrnuje již poměrně propracovaný systém opravných prostředků zajišťujících revizi správních rozhodnutí, o nichž přísluší rozhodovat samotným správním orgánům, zabezpečení přezkumu správních rozhodnutí coby aktů, jimž orgány moci výkonné autoritativně zasahují do právní sféry jednotlivců, výlučně na této úrovni v rovině moci výkonné, nepředstavuje dostatečné poskytnutí ochrany právům jedinců. Je třeba zajistit dokonalejší možnost ochrany práv dotčených subjektů v případě jejich zasažení ze strany veřejnoprávního orgánu. Proto platná právní úprava nabízí poskytnutí ochrany před nezávislými státními orgány, a tedy soudy, kteří při své rozhodovací činnosti staví orgán veřejné správy a subjekt domáhající se ochrany svého práva zasaženého realizací moci správním orgánem do rovnocenného postavení s cílem nestranně právní věc rozhodnout.

Správní řízení dále dělíme na řízení obecné a zvláštní. Složitost a různorodost procesů ve veřejné správě vyžaduje potřebu odchylných úprav zvláštních druhů řízení, kdy rozhodnutí je na vůli zákonodárce, které z variant správního řízení ponechá úpravě podle správního řádu, tedy obecné úpravě a naopak která správní řízení podlehnou specifické úpravě. Dle nálezu Ústavního soudu je určující ta skutečnost, která ve zvláštním řízení šetří ústavně zaručená základní práva dotčených osob, či nikoliv.⁶ Správní proces je tedy regulován obecnou úpravou fungující na principu subsidiarity, kdy se obecná úprava použije, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zvláštní správní řízení jsou taková řízení, která jsou regulována kombinací obecné úpravy správního řízení a odchylek od něj, ovšem s předností úpravy zvláštní a subsidiárním využitím správního řádu.⁷

---

⁶ *Nález Ústavního soudu: ze dne 12.7.2001.* In: . sp.zn.: Pl. ÚS 11/2000.

⁷ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část.* 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 248. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

2. Opravné prostředky ve správním řízení

Předmětem této druhé kapitoly je v zásadě pouze rámcové pojednání o právním institutu opravných prostředků. V této kapitole budu svou pozornost věnovat teoretické stránce opravných prostředků, neboť bychom měli znát jejich legální definici, charakter, dominující funkce, rozdělení a vůbec důvod jejich existence.

Opravné prostředky, je možné charakterizovat jako právní nástroj, kterým účastník řízení vyjadřuje nespokojenost s rozhodnutím a žádá o jeho přezkoumání. Důležitost řízení o opravném prostředku je spatřována v možnosti přezkoumatelnosti rozhodnutí, vydaného ve správním řízení, případně i postupu, který vydání tohoto rozhodnutí předcházela. Účelem opravného řízení je zjednání nápravy případných zjištěných vad a nedostatků, které mohou být v přezkoumávaném rozhodnutí a jemu předcházejícím řízení obsaženy. Můžeme tedy říci, že za pomoci uplatněných opravných prostředků je možné před správními orgány dosáhnout zrušení nebo změny již vydaného rozhodnutí.

Správní řád stojí na zásadě dvojí instance. V praxi to znamená, že podáním odvolání proti každému rozhodnutí vydanému správním orgánem v prvním stupni, se účastník daného řízení může odvolat, nestanoví-li zákon jinak.⁸ Zásada dvouinstančnosti správního řízení platí i vzhledem k existující obecné soudní přezkoumatelnosti správních rozhodnutí soudem, ovšem za splnění podmínky vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení, a to v rámci správního soudnictví,⁹ popřípadě v rámci jiných způsobů soudní ochrany.¹⁰ Soudům v souvislosti s kontrolou rozhodovací činnosti správních orgánů přitom náleží pravomoc vlastního právního a skutkového posouzení věci, o které rozhodovaly správní orgány. Soudní kontrole podléhá i správní uvážení u toho hlediska, zda správní orgány nevybočily z jeho mezí ani ho nezneužily.

Důvodem existence zásady dvouinstančnosti, je tedy napomoci větší míře kvality rozhodování a odstranit vzniklá pochybení. Opravné prostředky jsou vždy procesním institutem a je zcela na účastníkovi řízení zda využije tohoto procesního práva a bude pak takový prostředek projednán v legální procesní formě. Správní orgán nemůže zůstat pasivní, opravný prostředek musí projednat

⁸ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 81 odst. 1.

⁹ Srov. zejm.: Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 65 a násl.

¹⁰ Srov. zejm.: Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: Část pátá, § 244 a násl.

dle předepsaných správních pravidel a v případě že se tak nestane, poruší tak účastníkova subjektivní procesní práva.^{11 12} Ovšem účastník řízení, který se podáním odvolání domáhá přezkumu napadeného rozhodnutí, musí počítat s principem, kdy správní orgán přihlíží k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedených v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Omezení možnosti účastníků uplatňovat nové skutečnosti a navrhnout nové důkazy v odvolacím řízení nezbavuje správní orgány povinnosti přihlížet při rozhodování o odvolání ex offio k ochraně zákonnosti a ochraně veřejného zájmu. Pokud by se proto případné účastníky uváděné nové skutečnosti či navrhované nové důkazy dotýkaly aspektů rozhodnutí a řízení v prvním stupni, musí odvolací orgán zkoumat mimo ně i zákonnost a ochranu veřejného zájmu. Zároveň tak nic nebrání odvolacímu orgánu, aby se i s takovými podněty od účastníků vypořádal.¹³

Správní akt je také přezkoumatelný v rámci tzv. instančního dozoru, který provádí nadřízený správní úřad vůči nižším. Jeho výsledkem je pak potvrzení, změna, zrušení, případně zrušení a nahrazení aktem novým nebo přijetí opatření k odstranění nečinnosti. Instanční dozor lze zahájit na základě podání opravného nebo dozorčího prostředku. Úkolem dozorčího prostředku je náprava chybného rozhodnutí. Účastník řízení může dát pouze podnět k zahájení dozoru, neboť postrádá tento právní nárok. Pouze správní orgán může, za předpokladu splnění zákonem stanovených podmínek ex offio přezkoumat určité rozhodnutí. Dozorčí prostředek je zaměřen na ochranu objektivního práva, byť v zásadě ovlivní i subjektivní právo osob, neboť může být vykonáno i proti vůli účastníků a to i na jejich újmu.^{14 15}

Ve správním právu, nebo také ve správním řízení standardně rozlišujeme v souladu s terminologií jiných právních oborů opravné prostředky **řádné**, **mimořádné** a **dozorčí**. Takto nazvané prostředky nalezneme často subsumovány v odborné literatuře, nikoliv však v zákonech. Obdobně jako v jiných právních odvětvích, odlišení opravných prostředků na řádné a mimořádné spočívá v tom,

---

¹¹ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 147. ISBN 9788074780028.

¹² *Rozsudek Nejvyššího správního soudu: ze dne 19.12.2006*. In: . č.j.: 1 AfS 56/2004-114.

¹³ KOPECKÝ, Martin. Uplatňování zásad jednotnosti a koncentrace ve správním řízení. *Právní rozhledy*. 2007, (13), 464-465. ISSN 1210-6410.

¹⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 147-148. ISBN 9788074780028.

¹⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu: ze dne 19.12.2006*. In: . č.j.: 1 AfS 56/2004-114.

zda se jimi domáháme opravy správního aktu pravomocného či ještě nepravomocného. S nabytím právní moci se rozhodnutí stává konečným řešením věci, která je jeho předmětem. Takové rozhodnutí se stává závazným pro účastníky řízení a pro všechny správní orgány. Pravomocné rozhodnutí o osobním stavu je závazné pro každého. Možnost nápravy vadných pravomocných rozhodnutí na základě mimořádných opravných prostředků, je obecně obtížnější, oproti možnostem nápravy nepravomocného rozhodnutí na základě řádného opravného prostředku, ať už z pohledu věcného nebo časového.

Rozhodnutí první instance, která dosud nenabyla právní moci, lze napadnout řádnými opravnými prostředky, mezi které řadíme: **odvolání** podle ustanovení §81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, **rozklad** podle ustanovení §152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a **odpor** v příkazním řízení podle ustanovení §150 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Proti rozhodnutím, která již nabyla právní moci, je možné podat opravné prostředky mimořádné. Jedná se o **obnovu řízení** na žádost účastníka řízení podle ustanovení §100 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Mezi prostředky dozoru řadíme ve správním řízení tzv. **přezkumné řízení** dle ustanovení §94 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, **obnovu řízení na základě rozhodnutí správního orgánu** dle ustanovení §100 odst. 3 a 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a **řízení o prohlášení nicotnosti** podle ustanovení §78 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Autor Sládeček ve své knize dále uvádí jako specifické dozorcí prostředky příkaz, atrakce, delegace a prolongace dle §80 odst. 4. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Specifikují se tím, že směřují proti nečinnosti správního úřadu, který není ochotný správní akt vydat.¹⁶

Specifickým právním institutem, který není ani dozorcím ani opravným prostředkem, byť s nimi má společné rysy je nové rozhodnutí dle ustanovení §101 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Nové rozhodnutí nahrazuje pravomocné rozhodnutí původní a to z důvodu změny okolností v souladu s právní doktrínou *rebus sic stantibus*.¹⁶

Dále kromě opravných a dozorcích prostředků můžeme ve správním řádu nalézt také další prostředky, které slouží k nápravě určitého stavu nebo postupu ve

---

¹⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 148. ISBN 9788074780028.

¹⁶ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, s. 148. ISBN 9788074780028.

správním řízení. Jsou určeny zejména ke sledování náprav nedostatků, vad a pochybení ve správních procesech, aniž by se ovšem jednalo přímo o nápravu vadných rozhodnutí. Tyto prostředky nápravy blízké opravným prostředkům ve správním řádu tak rozšiřují spektrum procesních nástrojů směřujících na řádný výkon veřejné správy. I když jsou některé tyto prostředky částečně v dispozici účastníků správního řízení nebo dotčených osob, převážně se ale jedná o prostředky vnitřního dozoru. Vzhledem k převažujícímu dozorčímu charakteru v kombinaci s odlišným předmětem nápravy, je tedy neřadím v užším slova smyslu mezi „klasické“ opravné prostředky ve správním řízení. Do této kategorie zařazují: žádost o prominutí zmeškání úkonu a **navrácení v předešlý stav** dle ustanovení § 41 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád., podnět k prohlášení **nicotnosti rozhodnutí** dle ustanovení § 77 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podnět, respektive žádost o uplatnění **opatření proti nečinnosti** dle ustanovení § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a podání stížnosti proti postupu správního orgánu a žádost o prošetření způsobu vyřízení stížnosti dle ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

3. Mimořádné opravné prostředky ve správním řízení

Mimořádné opravné prostředky směřují na rozdíl od řádných opravných prostředků proti rozhodnutím pravomocným, a to zpravidla bez ohledu na to, zda jim předcházeli řádné opravné prostředky či nikoli. V systematické správního práva procesního vytvářejí tyto prostředky důležitý zásah do materiální právní moci rozhodnutí, neboť při jejich uplatnění dochází ke střetu dvou právních chráněných hodnot. Jedná se o zásadu právní jistoty a zásadu zákonnosti. Vysvětlením je nemožnost absolutního setrvání na respektování právní moci a proto ve výjimečných případech povoluje i změnu či zrušení rozhodnutí, které již právní moci nabylo. Jejich použití je vázáno přísnými podmínkami, především co do důvodů a lhůt. Až při jejich splnění vzniká účastníkovi řízení právní nárok na uplatnění mimořádných právních prostředků. Pravomocné rozhodnutí je možné změnit nebo zrušit na základě uplatněných mimořádných opravných prostředků vycházejících ze skutkového stavu existujícího v době, kdy bylo předmětné rozhodnutí vydáno a zároveň musí mít uvedený skutkový stav pro obsah vydaného rozhodnutí zásadní význam.¹⁷

Mimořádné opravné prostředky se od řádných opravných prostředků liší zejména tím, že jejich uplatnění není překážkou vykonatelnosti správního rozhodnutí do doby, než je napadené rozhodnutí zrušeno, či jeho vykonatelnost pozastavena a je možné subsumovat tyto prostředky pod procesní nástroje, které směřují proti pravomocným rozhodnutím, které jsou v dispozici účastníka řízení, a zároveň je na ně právní nárok.

Mimořádný opravný prostředek je podle správního řádu **obnova řízení zahajovaná na žádost účastníka**. Někteří autoři odborné literatury se domnívají, že mimořádným opravným prostředkem je alespoň v konkrétních případech také tzv. nové rozhodnutí, s čímž já osobně nesouhlasím, neboť se domnívám, že zákonodárce koncipoval tzv. nové rozhodnutí v souvislosti s obnovou řízení, kdy společně vytvářejí určité společné rysy, které vyplývají z obsahu ustanovení §102 správního řádu.

---

¹⁷ HORZINKOVÁ, Eva. *Správní právo procesní: (vysokoškolská učebnice)*. 2., aktualiz. vyd., [V nakl. Leges vyd. 1.]. Praha: Leges, 2008, s. 198. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-011.

Dle literatury¹⁸ je řazeno mezi mimořádné opravné prostředky i navrácení v předešlý stav. Domnívám se, že vysvětlením tohoto zařazení je původ obnovy řízení v procesním institutu tzv. restitutio in integrum (navrácení v předešlý stav), z něhož se vyvinuly tři formy: žádost o prominutí zmeškání lhůty, návrh na obnovu řízení a žaloba pro zmatečnost. Obnova řízení proto představuje opravný prostředek restituční povahy.

Navrácení v předešlý stav bylo řazeno mezi mimořádné opravné prostředky již podle prvorepublikového vládního nařízení o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení) č. 8/1928 Sb. Přihlédneme-li k otázce přípustnosti navrácení v předešlý stav a obnovy správního řízení, judikatura Správního soudního dvora vídeňského a po ní ve shodě s ní i Nejvyššího správního soudu dávala tyto prostředky do značné souvislosti. Zastávala shodný názor, že není-li všeobecné normy ve správním řízení připouštějící navrácení v předešlý stav, nelze tento mimořádný opravný prostředek připustit, než jen tehdy, kdy je výslovně připuštěn pozitivním právním předpisem. V případě přípustnosti obnovy řízení, zastávala původně názor, jako při navrácení v předešlý stav. Až později správní soudní vídeňský dvůr ve shodě s Nejvyšším správním soudem, pokud jde o přípustnost, začali od sebe rozlišovat tyto instituty navrácení v předešlý stav a obnovu řízení.¹⁹

Důvody, proč Nejvyšší správní soud, činí rozdíl ohledně přípustnosti mezi těmito dvěma instituty jsou přehledně shrnuty v nálezu Boh. A. 3297. Nejvyšší správní soud uvádí, že při navrácení v předešlý stav se nelze ani analogicky dovolávat praxe zavedené při povolování obnovy řízení ob noviter reperta, neboť motivy, jež vedly správní instituci k uznání přípustnosti obnovy řízení, spočívají na zcela jiných předpokladech, než jaké přicházejí v úvahu při právní instituci navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k podání opravného nebo jiného procesního úkonu. Při obnově řízení se jedná o to, aby záležitost, která dosud tvořila předmět úředního rozhodování pouze v neúplné skutkové podstatě, byla úřadu předložena znovu ve své celistvosti. Něco takového však při navrácení v předešlý stav není. Zde jde výhradně jen o prominutí zmeškání procesního

---

¹⁸ KOPECKÝ, Martin. *Řádné opravné prostředky ve správním řízení: (podle správního řádu a stavebního zákona)*. Praha: Leges, 2015, s. 22. Teoretik. ISBN 978-80-7502-100-7.

¹⁹ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1938, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 91-92.

úkonu. Tak judikoval i Správní soudní dvůr vídeňský v nálezech Budw. 3118, 2549, 10898 aj.²⁰

V rámci tohoto institutu i dnes, dle platné právní úpravy, může správní orgán na základě žádosti prominout účastníkovi zmeškání úkonu, který bylo třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolit zpětvzetí či změnu podání, kterou by jinak nebylo možné provést. Jedná se o případy, kdy účastník nemohl úkon z objektivních důvodů učinit, protože se o něm nedozvěděl. Prokázání skutečností, které byly překážkou provedení úkonu, je na účastníkovi a předkládané důvody posuzuje správní orgán na základě správního uvážení.²¹

Přestože právní úprava nepředpokládá žádné povinně uznatelné důvody, musí se jednat o závažné důvody, bránící provedení úkonu, jak ostatně vyplývá také z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2015, sp. zn. čj. 7 Azs 13/2015-28. Za závažné důvody jsou dle tohoto rozsudku považovány ty, které představují překážku, bránící účastníkovi řízení učinit zmeškaný úkon v souladu s ustanovením § 41 SpŘ, musí být objektivní povahy, přičemž závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu. Nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení lze proto považovat za závažný důvod pouze tehdy, pokud mu skutečně brání učinit zmeškaný úkon. V případě, že správní orgán rozhodne o prominutí zmeškaného úkonu, usnesením povolí navrácení v předešlý stav. Řízení pak dále pokračuje, jako o včas podaném opravném prostředku.

V rámci pojednávaného institutu navrácení v předešlý stav lze tedy spatřit, že napříč svého historického vývoje zůstala podstata tohoto prostředku byť v malé modifikaci v zásadě stejná.

Závěrem této kapitoly ještě krátce pohovořím o opravném prostředku přezkumné řízení, protože jeho zařazení mezi mimořádné opravné prostředky není v odborné literatuře nesporné. Již v kapitole: 2. Opravné prostředky ve správním řízení jsem institut tohoto opravného prostředku zařadila do skupiny dozorčích prostředků, protože svým charakterem do této skupiny spadá. Přezkumné řízení je dozorčí institut ve správním řízení, ve kterém správní orgány z úřední povinnosti přezkoumávají pravomocná rozhodnutí a na jeho uplatnění účastník řízení nemá

---

²⁰ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1938, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 92.

²¹ KOPECKÝ, Martin. *Řádné opravné prostředky ve správním řízení: (podle správního řádu a stavebního zákona).* Praha: Leges, 2015, s. 22-23. Teoretik. ISBN 978-80-7502-100-7.

právní nárok. Ten může dát k jeho provedení pouze podnět, a proto institut přezkumného řízení nezařazují mezi mimořádné opravné prostředky.²² V souvislosti s institutem obnovy řízení, jak lze vyzorovat v následujících kapitolách vždy související judikatury s jednotlivými kapitolami, soudy často žalobce či stěžovatele odkazují, aby se ochrany svého práva a tedy nápravy vadného rozhodnutí domáhali v rámci přezkumného řízení, neboť uváděné důvody neodůvodňují obnovit řízení, ale v rámci tohoto institutu by uspět mohli, byť na něj právní nárok nemají a je na správních orgánech, zda přezkumné řízení zahájí či nikoli.

---

²² VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 280. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

4. Historický vývoj právní úpravy obnovy správního řízení na našem území

Z hlediska sledovaného tématu této kapitoly, kterým má být pojednání o historickém vývoji právní úpravy obnovy správního řízení, si dovoluji začít pro správné zasazení tohoto tématu do kontextu českých právních dějin lehkým exkurzem vývoje správního práva.

První kořeny vývoje správy dle Fredegarovi kroniky z 8. století nalezneme už v 7. století, kdy považujeme za nejstarší tzv. protostátní útvar na našem území Sámovu říši. Nicméně nelze přesně určit, kde se její správní centrum nacházelo. V období vzniku raně feudálního státu, tehdy na našem území Velkomoravská říše jakožto první státní útvar od počátku 9. století, se po boku panovníka objevují první dvorští úředníci jako nositelé veřejné moci a hlavní úkol tehdejší správy, představovalo zajištění veřejného pořádku a míru v zemi.²³

Veřejná správa nebyla až hluboko do novověku oddělena od soudnictví a orgány veřejné správy tedy vykonávaly obě tyto činnosti. Průběh správních řízení byl převážně upraven zvykovými normami a práva osob ve vztahu k úřadům nebyla striktně vymezena.²⁴ Právní úprava správního práva byla ještě v druhé polovině 19. století nedostatečná. Obecné procesní normy byly po obsahové stránce nepostačující, a proto bez kompletní precizní úpravy si řádný správní proces nelze do této doby představit. Nejstarší zdroje lze datovat v roce 1888, kdy byly spisovatelsky činné právnícké autority, jako jsou Jiří Hoetzel a Karel Čížek.

Účelem následujících dvou podkapitol je, vzhledem k více než stoletému vývoji úpravy správního práva, podat pokud možno ucelený obsah právních úprav správního práva předcházejících dnešní platné právní úpravě s důrazem na zakotvení institutu obnovy řízení v jednotlivých předpisech.

---

²³ KRÁKORA, Pavel. *Vývoj správy a samosprávy v českých zemích* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017, s. 5-7 [cit. 2017-11-29]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/SpravaCZ.pdf>

²⁴ MATES, Pavel a Marek STARÝ. *Základy správního práva procesního*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2014, s. 6. Eupress. ISBN 978-80-7408-088-3.

4.1. Vývoj právní úpravy obnovy správního řízení v 18. a 19. století

Byrokratizace správy a oddělení správy od soudnictví je spojeno s vládou Marie Terezie a zejména jejího syna Josefa II., který vydal v roce 1783 pastýřský list stanovující řadu pravidel pro činnost svých úředníků.²⁵ V období svého panování zejména stojí za zmínku vydání **Josefinského soudního řádu z roku 1781**. V tomto Obecném soudním řádu pro řízení sporné daný Patentem ze dne 1. května 1781 s. s. z. č. 13 již nalezneme institut obnovy řízení. K tomuto institutu nabízí výklad ve své publikaci Karel Čížek pod titulkem „Uvedení v předešlý způsob a obnovení řízení správního“.

„Právní prostředek uvedení v předešlý způsob v základě nových průvodů dle §. 372 soud. Ř. užíván jest i v řízení správním, když strana po rozhodnutí věci prokáže se takými vážnými průvody, o kterých dříve vědomosti neměla. Restituce připouští se v praxi obdobně se soudním řádem, poněvadž není o tom předpisů, ač rozumí se vlastně samo sebou, že úřad, když byl spatřil, že jistý nález, případně provedení veřejnému prospěchu jest na odpor, buď následkem návrhu některé strany, buď vlastním popudem, závadný nález zruší.“²⁶

Ve správním řízení na uvedení v předešlý stav, na základě nových důkazů byla analogicky aplikována ustanovení tohoto soudního řádu.

Autor Jiří Pražák k přípustnosti navrácení v předešlý stav ve správním řízení uvádí, že jestliže *res iudicatae* není překážkou v obnově řízení, zejména jedná-li se o vydání nějakého konstitutivního rozhodnutí, může být na tomto úřadě kdykoli později bez dalších formálností zamítnutá žádost znovu podána, i přesto, jestli v ní žadatel navrhuje nové okolnosti nebo ne. Taktéž platí, že ani proti povolené obnově řízení, kdy žádosti bylo sice vyhověno, ale právo, které osoba z konstitutivního rozhodnutí nabyla, je možné zrušit jen prostřednictvím expropriace. Tehdejší revize vydaných nálezů v případě, kdy se objeví nově nalezené průvody, mají oficiální charakter správního řízení. V této souvislosti tedy nezáleží na tom, zda žádající strana o restituci úmyslně zamlčela nově uvedené okolnosti v dřívějším řízení a jedná se tedy o okolnosti nebo důkazy nově nalezené. Rozdíl ve správním řízení oproti civilnímu soudnímu představuje

²⁵ MATES, Pavel a Marek STARÝ. *Základy správního práva procesního*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2014, s. 6. Eupress. ISBN 978-80-7408-088-3.

²⁶ ČÍZEK, Karel. *Obrys řízení správního*. V Praze, 1888, s. 303.

podmínka obnovy řízení, beroucí v úvahu okolnosti, které se v původním rozhodnutí nevyskytovaly a které by původní rozhodnutí ovlivnily.²⁷

Autor Karel Čížek ve své knize hovoří o problematice týkající se pravomoci rozhodování úřadů o obnově řízení. K otázce jaký úřad má pravomoc rozhodnout o obnově řízení, jestli ten, který nález učinil nebo úřad instančně nadřízený - jako opatření pro případné zničení nálezu, který byl vydán od představeného vyššího nálezu, podalo vyjádření tehdejší ministerstvo duchovních záležitostí a vyučování. Podstatou vyjádření tohoto ministerstva bylo, že se mělo dbát na to, aby o povolení restituce rozhodoval pouze ten úřad, který rozhodoval v první instanci a teprve pak nastoupil další pořad instancí.²⁸ Autor Čížek byl v této souvislosti ze své praxe toho názoru, že není restituce ve správním řízení vyloučena, když ji lze řádně odůvodnit.

V civilním soudním řízení byla umožněna restituce z důvodu zmeškané lhůty a také kvůli špatnému zastoupení stran. Naopak ve správním řízení povolit restituci z důvodu špatného zastoupení, možné nebylo, neboť zde chyběl institut povinného zastoupení. Z důvodu zmeškání lhůty, bylo navrácení v předešlý stav ve správním řízení nemožné a před správním soudním dvorem, bylo navrácení v předešlý stav výslovně vyloučené. Co se týče povolení restituce proti nálezům říšského soudu, byla přípustná pouze, pokud se objevily nové důkazy, nebo pokud byl vydán nález o nároku proti státu nebo zemi, který byl neuplatnitelný v soukromém právu.²⁹

První použití pojmu „řízení“ bylo pro postup správních orgánů, tak jak je dnes známo, v **dvorském dekretu č. 19 z roku 1799**, publikovaném ve XIV. Svazku sbírky Politische Gesetzsammlung. Tento právní předpis upravoval užití opravných prostředků v řízení před orgány vnitřní správy.

Paradoxně největšího rozvoje se správní právo procesní dočkalo v padesátých letech 19. století. Nejprve bylo vydáno císařské nařízení č. 96/1854 ř.z., které nezávisle na soudním řízení vymezovalo politickým a policejním orgánům trestněprávní povinnost a hlavní směry jejího provádění. Pro možnost

---

²⁷ PRAŽÁK, Jiří. *Rakouské právo správní*. V Praze: Jednota právnická, 1906, s. 180.

²⁸ ČÍZEK, Karel. *Obrys řízení správního*. V Praze, 1888, s. 303-304.

²⁹ BENEDA, Ivo a kol. *Historický vývoj právní úpravy správního řízení a dalších postupů ve veřejné správě v českých zemích (1918-2005)*. V Olomouci: Právnická fakulta UP Olomouc ve spolupráci s nakl. Periplum a Filozofickou fakultou Univerzity Palackého, 2007, s. 125-126. Studie a analýzy (Periplum). ISBN 9788086624457.

ukládání tělesných trestů jej nazýváme Výpraskový zákon.³⁰ Po přijetí prosincové ústavy, byly položeny ústavní základy správního soudnictví, přesněji řečeno článkem 15 základního státního zákona č. 144/1867 ř. z., o moci soudcovské, který konstituoval Správní soudní dvůr ve Vídni a také bylo vydáno **nařízení č. 124/1868 ř. z.**, o tom jak nakládat s rekursy v záležitostech politické správy.

Nadále až do roku 1928 zůstává právní úprava správního procesu roztržštěná a neúplná, opírající se o úpravu rakouskou.³¹ S ohledem na tuto kapitolu si nelze nevsimnout, že rakouské právo správní sehrálo v našich dějinách velikou roli, když jeho úprava byla po mnoho let užívána i přes svou značnou rozptýlenost. Byť samo správní řízení bylo zcela odlišné a jeho účastníci nedisponovali takovými právy, jako mají možnost dnes. Dané období v této kapitole je významné nejen pro dějiny české společnosti, ale i pro organizaci a činnost veřejné správy včetně správního řízení.

4.2. Vývoj právní úpravy obnovy správního řízení ve 20. století

V prvních letech 20. století měla zásadní význam pro vývoj československého správního řízení judikatura Nejvyššího správního soudu. Obnova řízení byla považována, dle judikatury Nejvyššího správního soudu jako „výjimečný právní prostředek, mající umožniti opravu skutkového zjištění, na němž spočívá rozhodnutí právní moci nabyvší.“³² Jeho výjimečnost spočívala v povolení obnovy jen v tom případě, kde nepostačoval řádný opravný prostředek, a jejím předpokladem bylo tzv. administrativní řízení právoplatně skončené. Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 5. září 1921 č. 8347 a nález Nejvyššího správního soudu ze dne 17. ledna 1925 č. 822/24 se vyjadřují k absenci právní úpravy podmínek obnovy řízení v administrativním řízení. Na úkor chybějící úpravy podmínek obnovy řízení, dlužno nalézt i zásady ohledně obnovy řízení, jednak z požadavků kladených na administrativní řízení s ohledem na zajištění právního stavu, tak z oněch norem, jimiž instituce ta upravena v dalších právních odvětvích. Nejvyšší správní soud využíval pro předlohu svého rozhodování zejména civilní řád soudní a vyvozoval z nich podmínky povolení obnovy řízení.

³⁰ MALÝ, Karel a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 2. upr. vyd. Praha: Linde, 1999, s. 25-26. ISBN 80-7201-167-7.

³¹ PRAŽÁK, Jiří. *Rakouské právo veřejné*. Praha, 1905, s. 147-152.

³² *Nález Nejvyššího správního soudu: ze dne 1.3.1921*. In: . 2582 (Boh. 742).

První komplexní procesní předpis, který je považován za předchůdce dnešního správního řádu, je považováno prvorepublikové **vládní nařízení o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení) č. 8/1928Sb.** Kodex byl vydán jako podzákoný předpis a ačkoli byl inspirovaný rakouským správním řádem z roku 1925, obsahoval i vlastní řešení opírající se o ustálenou judikaturu rakouského Správního soudu a československého Nejvyššího správního soudu.³³ Předmětné vládní nařízení obsahovalo celkem 137 paragrafů a dělilo se na část Úvodních ustanovení a další tři části, kdy ustanovení § 86 - § 89 v Hlavě VI. upravovalo Obnovu řízení.

Obnovit řízení ukončené právoplatným rozhodnutím na návrh stran bylo možné, zjistilo-li se, že listina, o kterou se rozhodnutí opírá, byla podvržena či zfalšována nebo že výpověď svědka či znalce, byla křivá či rozhodnutí bylo dosaženo soudně trestným činem, nebo vyšly-li najevo nové skutečnosti nebo důkazy, mající vliv na obsah výroku rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez viny strany, nebo také záleželo-li rozhodnutí na zodpovězení předběžné otázky a rozhodl-li příslušný úřad dodatečně o ní v podstatných bodech rozdílně. Z těchto uvedených důvodů mohl úřad nařídit obnovu řízení z úřední moci.³⁴

Podle ustanovení § 87 odst. 1. zákona č. 8/1928 Sb., mohla strana podat návrh na obnovu řízení do patnácti dnů ode dne, kdy se dověděla o důvodu obnovy, avšak nejdéle do tří let od doručení rozhodnutí. Na druhé straně úřad podle tohoto ustanovení odst. 2., mohl obnovu řízení nařídit z úřední moci do tří let od vydání rozhodnutí, později pak jen z důvodů zákonem stanovených. Co se týče místa podání odůvodněného návrhu na obnovu řízení, podávalo se u úřadu, který ve věci rozhodl v první stolici dle ustanovení § 88. odst. 1. zákona č. 8/1928 Sb. Pravomoc rozhodnout o obnově řízení příslušelo úřadu, jehož rozhodnutí se důvod obnovy týkal. Proti zamítavému rozhodnutí o nepovolení obnovy bylo možné se odvolat. Dle ustanovení § 89 zákona č. 8/1928 Sb., platilo, že v rozhodnutí o povolení či nařízení obnovy má být vysloveno, zda má být řízení obnoveno, dále naopak nebudou opakovány dřívější šetření a provádění důkazů, kterými nejsou dotčeny důvody pro obnovu řízení a zároveň také platil odkladný účinek u povolené obnovy řízení jako u odvolání.³⁵ Dále odstavec 3 tohoto

---

³³ HAVELKA, Jiří. *Nástin zásad správního řízení: (podle judikatury Nejvyššího správního soudu)*. Praha, 1927.

³⁴ *Vládní nařízení ze dne 13.1.1928 o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení): § 86.* In: . 8/1928 Sb.

³⁵ *Vládní nařízení ze dne 13.1.1928 o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení): § 86-89.* In: . 8/1928 Sb.

ustanovení, upravoval právní účinky nového rozhodnutí a bylo tedy zřejmé, zda má rozhodnutí účinky *ex nunc*, tedy s okamžitou platností nebo *ex tunc* a to se zpětnou platností.

Za přínosné zde považuji uvést Sbírku pojednání z Československého práva, svazek 23 z roku 1939, kterou autor Štafl napsal podle Vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8. Sb. V této sbírce měl původní záměr pojednat o opravných prostředcích v řízení ve všech odvětvích vnitřní správy, s důrazem na neudržitelný právní stav jevící se v rozdílu mezi úpravou správního řízení před politickými úřady podle správního řádu a mezi stavem správního procesu v jiných odvětvích, nakonec se však omezuje pouze na opravné prostředky v řízení podle správního řádu.

Autor i zde konstatuje absenci úpravy institutu obnovy správního řízení před platností správního řádu z roku 1928, když o přípustnosti tohoto mimořádného opravného prostředku hovoří tak, že nebyla stanovena v zemích historických povšechně, nýbrž pouze tam, kde speciální zákonná norma je výslovně připouštěla, i když se i v těchto případech vyskytovaly v právním řádu zcela sporadicky. Ve sbírce odkazuje na úpravu obnovy řízení ve speciálním zákoně za první, podle ustanovení § 84 zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. z. o ochraně vynálezů (patentní zákon), kde je zakotvena možnost skončeného řízení k návrhu strany obnoviti. Autor vysvětluje, že ustanovení civ. Řádu soudního o obnově nelze analogicky použít pro patentní řízení, neboť v civilním sporu jde zásadně jen o zájmy stran, kdežto v řízení patentním i o zájmy veřejnosti. Dále odkazuje na úpravu podle ustanovení § 137-142 služební gramatiky (zák. z 25. ledna 1914, č. 15 ř. z. o služebním poměru státních úředníků a státních zřízenců) či na úpravu pensijního zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, kterým byl připuštěn pro obor invalidního a starobního pojištění soukromých zaměstnanců institut obnovy.³⁶

Autor Štafl také upozorňuje na různé názory v literatuře ve vztahu k přípustnosti obnovy. Podle něj zejména Tezner soudí, že obnova je přípustná jen na základě výslovného zákonného zmocnění, jiní, zejména Bernatzik, pokládá obnovu řízení za zcela přípustnou a uznává v ní samozřejmou instituci správního procesu. Mluví se o restituci propter noviter reperta na rozdíl od navrácení v předešlý stav čili restituci propter terminum lapsum, kdy někteří soudí, že stačí

---

³⁶ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1928, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 87-90.

jako důvod obnovy pouhá existence nových nebo podstatně změněných premis faktických vůbec, jiní požadují, aby uplatnění těchto novot se stalo bez zavinění stran. Neuznávají tedy justam causam novisationis novoty, které strany svou vinou nebo z pouhé nedbalosti neuplatňovaly v dřívějším procesu.³⁷

Obnova správního řízení byla možná jak v zájmu stran, tak ve prospěch veřejných zájmů. Je proto přípustná jak na návrh stran, tak i z moci úřední, což potvrzuje i judikatura. Např. nález Boh. A. 4210 se týká obnovy na návrh strany a nález Boh. A. 12349 se týká obnovy z moci úřední, kde soud vyslovil, že z povahy obnovy řízení, jakožto výjimečného právního prostředku, mající umožnit opravu skutkového zjištění a na něm spočívajícího rozhodnutí v právní moci a ze všeobecných zásad správního řízení, jak říká i judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. Boh. A. 4006, 4122, 4210, 7300, 7936, 9596) vyplývá, že podmínkou obnovy řízení je: za a) po právní moci rozhodnutí vyšly najevo nové skutečnosti nebo důvody, které v dřívějším řízení strana bez své viny neznala nebo nemohla použít, stejně tak z moci úřední, za b) tyto nové skutečnosti jsou takové váhy, že by jejich přednesení nebo využití v dřívějším řízení bylo přivedlo pro stranu příznivější věcné rozhodnutí anebo vůbec v podstatě jiné věcné rozhodnutí. Zásadně bylo judikováno, že straně příslušní na základě splnění obou podmínek právní nárok, aby řízení bylo obnoveno.³⁸

V neposlední řadě autor Štafl upozorňuje, že podle uherského práva recipovaného na Slovensku byl institut restituce a obnovy upraven všeobecně v zák. č. XX/1901 v ustanovení § 9 (igazolási kérelem – ospravedlňovací žádost t.j. restituce in integrum) a v ustanovení § 10 (ujrafelvétel – obnova), jakož i v ustanovení § 9 a 10 prov. nař. č. 4600/1901.³⁹

Pojednávaný správní řád byl derogován až teprve vydáním **vládního nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních** opět na podzákoně úrovni a to pouze s 53 paragrafy. Tento stručný obsah paragrafů zřejmě souvisel s celkovým posílením role exekutivy v totalitním státu. Institut obnovy řízení

---

³⁷ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1938, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 91.

³⁸ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1938, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 93.

³⁹ ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1938, č. 8. Sb. z. a n.* Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939, s. 94.

v pojednávaném nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních vůbec upraven nebyl.

Jako vrchol úpadku legislativní úpravy správního řízení lze považovat vydání **nařízení vlády č. 91/1960 Sb., o správním řízení**, opět jako podzákonný předpis vydaný nejvyšším orgánem státní správy, kdy se veškerý obsah správního řízení podařilo komunistické vládě vměstnat do 36 paragrafů.

Až s vydáním **zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)** je institut opravného prostředku obnovy řízení znovu právně zakotven. Oproti předcházejícím vládním nařízením došlo k rozšíření a lepší systematizaci procesní materie, která byla obsažena v 85 paragrafech. Obnova řízení zde byla upravena pod ustanovením § 62 - § 64 v části čtvrté Přezkoumávání rozhodnutí tohoto zákona.

Oproti předchozí právní úpravě vládního nařízení o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení) č. 8/1928 Sb., došlo v této právní úpravě z roku 1967 k rozšíření výčtu důvodů, které při splnění patřičných podmínek odůvodňují obnovení řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím.⁴⁰

Obnovit řízení bylo možné z důvodu, vyšly-li najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a nemohly být v řízení uplatněny bez zavinění účastníka řízení a zároveň musely existovat ještě před nabytím právní moci rozhodnutí.

Také z důvodu, kdy rozhodnutí záviselo na zodpovězení předběžné otázky, o níž bylo příslušným orgánem rozhodnuto jinak.

Dále z důvodu nesprávného postupu správního orgánu, kdy tak odňal účastníkovi řízení možnost účastnit se řízení, a to v případě, kdy jeho účast mohla mít podstatný vliv na rozhodnutí a náprava nemohla být zjednána v odvolacím řízení. Zároveň byl tento důvod podmíněn skutečností, že tato vada v řízení musela mít podstatný vliv na předmětné rozhodnutí a její náprava nemohla být zjednána v odvolacím řízení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. září 2003, č.j. 6A63/2002-40 je podstatou institutu obnovy řízení dle ustanovení §62 odst. 1 písm. c) správního řádu nové projednání věci za okolnosti, kdy účastník řízení po uplynutí lhůty pro podání odvolání nebo po odvolacím řízení, které již proběhlo a rozhodnutí proti němuž není odvolání přípustné nabylo

---

⁴⁰ SLÁDEČEK, Vladimír. K důvodům obnovy správního řízení. *Správní právo* [online]. 2013, 46(3), 129 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

právní moci, zjistí, že procesní pochybení správního orgánu mohlo vést k vydání rozhodnutí v jeho neprospěch.

Dalším důvodem pro obnovu řízení bylo rozhodnutí vydané vyloučeným orgánem, neboť mohl mít podstatný vliv na předmětné rozhodnutí a náprava nemohla být provedena v odvolacím řízení.

Posledními důvody pro obnovu řízení bylo rozhodnutí opírající se o nepravdivé důkazy, a rozhodnutí dosažené trestným činem. Za takový nepravdivý důkaz lze považovat nepravdivé čestné prohlášení či nepravdivou svědeckou výpověď.

Naopak nepřípustnost obnovy řízení v zájmu právní jistoty spočívala v rozhodnutí, ve kterém byl účastníkovi udělen souhlas k občanskoprávnímu nebo pracovněprávnímu jednání nebo bylo rozhodnuto ve věci osobního stavu občana, kdy byla práva nabyta v dobré víře. O povolení nebo nařízení obnovy je příslušný rozhodnout ten správní orgán, který rozhodoval v posledním stupni, u kterého se i předmětný návrh podává, a to ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se účastník dozvěděl o důvodech obnovy, avšak nejdéle do tří let od právní moci rozhodnutí. Zmeškání těchto lhůt není možné prominout. Jedinou výjimkou je nařízení obnovy řízení z důvodu, že bylo rozhodnutí dosaženo trestným činem. V takovém případě je řízení obnoveno i po uplynutí tříleté lhůty. Proti rozhodnutí o obnově řízení je možné podat rozklad. V případě, že napadené rozhodnutí nebylo ještě vykonáno, má rozhodnutí o povolení nebo nařízení obnovy odkladný účinek.⁴¹

Institut nové řízení a nové rozhodnutí je v tomto zákoně z roku 1967 spjat s obnovou řízení a je tak považován za její druhé stádium. Příslušný správní úřad k provedení nového řízení je ten, jehož rozhodnutí se důvod obnovy řízení týká. Jestliže se důvod obnovy řízení týká orgánu prvního i druhého stupně, provede nové řízení správní orgán prvního stupně. Obnovu řízení můžeme rozdělit do dvou stádií. V prvním stádiu se rozhoduje, zda je obnovu řízení možné povolit či nařídit a představuje tak obligatorní část. Druhé stádium, nazývaném také obnovené řízení, je závislé na povolení či nařízení obnovy v prvním stádiu a je tak stádiem fakultativním. Vydáním nového rozhodnutí ve věci se původní rozhodnutí ruší a lze se proti němu odvolat podáním rozkladu. V souvislosti s vydáním nového rozhodnutí je spojena povinnost správního orgánu, aby určil účinky nového

---

⁴¹ BENEDA, Ivo a kol. *Historický vývoj právní úpravy správního řízení a dalších postupů ve veřejné správě v českých zemích (1918-2005)*. V Olomouci: Právnická fakulta UP Olomouc ve spolupráci s nakl. Periplum a Filozofickou fakultou Univerzity Palackého, 2007, s. 409. Studie a analýzy (Periplum). ISBN 9788086624457.

rozhodnutí. Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve svých ustanoveních zakotvení právních účinků postrádá a neobsahuje ani žádná pravidla podle kterých by měl správní orgán postupovat. Východisko tedy poskytla až praxe, rozhodující vždy podle individuálního charakteru dané věci.^{41 42}

Závěrem této kapitoly lze konstatovat, že projednávané období 20. století došlo k vývoji politického a společenského vývoje, od etapy vládních nařízení až k první zákonné a současně poslední historické kodifikaci českého správního procesu, kterou je zákon č. 71/1967 Sb. S touto změnou společensko-politických poměrů se ukázala potřebnost nové úpravy vázané k roku 1928, kdy správní řízení bylo v kompetenci politických úřadů. Vlivem dalších změn ve společnosti, které se projeví v úpravě správního řízení v roce 1955, kdy tato úprava byla odpovídající své době, tedy socialistickému zřízení, stejně jako správní řád z roku 1967. Institut obnovy správního řízení se s ohledem na jeho historický právní vývoj objevil právně zakotvena, alespoň tak jak jej známe dnes, až v prvním komplexním procesním předpise, tedy ve vládním nařízení o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení) č. 8/1928 Sb., které je považováno za předchůdce dnešního správního řádu. Další úpravu obnovy správního řízení nalezneme až s vydáním zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Srovnáme-li tyto dva právní předpisy, nalezneme rozdíl v zakotvených důvodech (povolení či nařízení) obnovy správního řízení. Úprava z roku 1928 upravovala jako důvod obnovy za prvé: podvrženou či zfalšovanou listinu opírající se dané o rozhodnutí, což takový důvod úprava z roku 1967 již nezná, a za druhé, úprava z roku 1928 upravuje důvod obnovy řízení výpověď svědka či znalce, která byla křivá, což úprava z roku 1967 jako důvod obnovy také nezná. Ostatní důvody obnovy řízení, tedy rozhodnutí, které bylo dosaženo trestným činem, nové skutečnosti nebo důkazy, mající vliv na obsah rozhodnutí a zodpovězení předběžné otázky, o níž příslušný orgán rozhodnul jinak, se objevují i v úpravě z roku 1967. Úprava z roku 1967 znala celkem šest důvodů obnovy řízení a byla tedy rozšířena o důvody: kdy byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, dále, že rozhodnutí

---

⁴¹ BENEDA, Ivo a kol. *Historický vývoj právní úpravy správního řízení a dalších postupů ve veřejné správě v českých zemích (1918-2005)*. V Olomouci: Právnická fakulta UP Olomouc ve spolupráci s nakl. Periplum a Filozofickou fakultou Univerzity Palackého, 2007, s. 409. Studie a analýzy (Periplum). ISBN 9788086624457.

⁴² NEDOROST, Libor, Zdeněk SOVÁK a Vladislav VĚTROVEC. *Správní řád: komentář*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002, s. 437-400. Komentované zákony (Eurolex Bohemia). ISBN 80-86432-16-5.

bylo vydáno vyloučeným orgánem, a rozhodnutí se opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými.

Naštěstí s návratem k demokratickým principům po roce 1989 byla požadována řada dalších změn, jako potřebnost zakotvení demokratických zásad právního státu, či rozšíření úpravy o subjekty, kterými jsou orgány územních samosprávných celků, mající pravomoc vést správní řízení. Takovou úpravou je správní řád z roku 2004, který přinesl zásadní změny i v úpravě institutu obnovy řízení a který dnes představuje platnou právní úpravu.

5. Obnova řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

Institut obnovy správního řízení je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který směřuje proti pravomocným správním rozhodnutím v případě obnovy na žádost účastníka a dozorčím prostředkem v případě obnovy z moci úřední. Umožňuje prolomení překážky rei iudicatae a znovu ve věci rozhodnout z důvodu skutkových omylů zjištěných až po právní moci rozhodnutí. Právní zakotvení nalezneme v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád v hlavě X v ustanovení §100.

Zákonem stanovenými podmínkami pro obnovu řízení tedy jsou: existence pravomocného rozhodnutí ve věci, jímž bylo před správním orgánem ukončeno řízení, což správní orgán zkoumá z úřední povinnosti jako první, dále návrh účastníka nebo nařízení obnovy správním orgánem, důvody obnovy řízení, kdy nejméně jeden z nich musí být splněn, aby bylo možno řízení provést a přitom byla zachována lhůta.⁴³

Oproti přezkumnému řízení, ve kterém je správní orgán vázán právním stavem a skutkovými okolnostmi v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je možné při obnově řízení, za zákonem splněných podmínek, vycházet i ze skutečností nebo důkazů, vyšlých najevo až po ukončení původního řízení. K tomuto lze uvést související rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2010, č. j. 6 As 39/2009-74, publikovaný pod č. 2144/2010 Sb. NSS, ve kterém tento soud judikoval, že obnova řízení podle § 100 odst. 1 správního řádu z roku 2004 je určena k nápravě skutkových nesprávností, které byly způsobeny tím, že nebyly známy všechny skutečnosti a důkazy nutné pro náležité posouzení věci a při uplatnění tohoto důvodu obnovy řízení je tedy nutné označit skutečnosti a důkazy, které existovaly již v době původního správního řízení.

Obnova řízení je složena ze dvou stádií, a to ze stádia řízení o povolení, respektive nařízení obnovy správním orgánem, jako řízení o obnově nebo také **judicium rescindens** a stádia nového řízení ve věci nebo také **judicium rescissorium**. V prvním stádiu správní orgán zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro obnovu řízení, přičemž neposuzuje meritorně pravomocné rozhodnutí a pouze

---

⁴³ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 551. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

rozhoduje, zda ji povolí či nikoliv. Povolí-li či nařídí-li správní orgán, který ve věci rozhodoval v posledním stupni obnovu řízení, nastupuje druhé stádium, ve kterém se opětovně rozhoduje o meritu věci. Ovšem samotným povolením či nařízením obnovy se původní rozhodnutí neruší. Až s novým rozhodnutím, které je vydáno v obnoveném řízení se původní rozhodnutí ruší.⁴⁴

Jak uvádí i důvodová zpráva k zákonu č. 500/2004 Sb., správní řád, oproti dřívější právní úpravě došlo s přijetím tohoto zákona k redukci těch důvodů obnovy řízení, pro které by bylo možné vést přezkumné řízení. Navíc se důvody obnovy podle tohoto zákona liší od dřívější regulace podle toho, zda obnova byla na návrh účastníka řízení nebo z moci úřední správním úřadem, je-li na novém řízení veřejný zájem. Vypustily se důvody obnovy řízení uvedené v zákonu č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) § 62 odst. 1 písm. c) a d). Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) upravoval celkem šest důvodů povolení či nařízení obnovy správního řízení, a to bez rozlišení podle toho, zda bylo řízení zahájeno na návrh účastníka řízení nebo z moci úřední.⁴⁵ Tyto zásadní změny týkající se obnovy řízení, měly za cíl posílení právní jistoty účastníků řízení, a to i v případě chybějící dobré víry na úkor zákonnosti řízení a zásady spravedlivého správního procesu, a s tím tedy související důsledek nemožnosti kdykoliv změnit nebo zrušit nezákonné rozhodnutí. Posílen je tedy i význam materiální právní moci ve vztahu k nezměnitelnosti a nezrušitelnosti rozhodnutí bez ohledu na jeho soulad se zákony.⁴⁶

Jak lze vysledovat v právní úpravě, tak nepochybně i v rozhodovací praxi převažuje nárokování obnovy na žádost účastníka, přičemž účastník řízení má právo podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval. V této formě, kdy je obnova řízení v dispozici účastníka řízení za splnění zákonných podmínek vymezených zákonem a je tedy na žadateli o obnovu řízení, aby splnění těchto podmínek ve své žádosti dostatečně prokázal. Obdrží-li však správní orgán žádost od osoby, která nebyla účastníkem původního řízení, správní orgán řízení o obnově zastaví z důvodu zjevně právně nepřípustné

---

⁴⁴ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012, s. 293. Glosátor. ISBN 9788087576359.

⁴⁵ ONDRUŠ, Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005, s. 310. ISBN 8072015230.

⁴⁶ ONDRUŠ, Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005, s. 310-311. ISBN 8072015230.

žádosti.⁴³ K tomuto lze uvést Závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 91, ze dne 11. 6. 2010, a to učinila-li podání osoba, která zjevně není účastníkem původního řízení a to ani jeho právním nástupcem, je možné řízení o obnově zastavit podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) SpŘ., neboť se jedná o právně nepřipustnou žádost. Pokud by skutečnost nebyla již ze samotného podání zcela nepochybná, pak správní orgán žádost zamítne podle ustanovení § 100 odst. 6 SpŘ a následně bude správní orgán zkoumat, zda nejsou dány důvody pro obnovu řízení ex offa a zahájení tak řízení o obnově podle ustanovení § 100 odst. 3 SpŘ.

V následujících podkapitolách, se budu zabývat jednotlivými důvody, pro které lze zahájit obnovu řízení. Tedy z jedné strany možné povolení obnovy řízení na žádost účastníka řízení, jakožto mimořádného opravného prostředku a z druhé strany důvody, pro které správní orgán nařídí obnovu řízení z moci úřední, jakožto prostředku dozoru. Nejprve o jednotlivých důvodech obnovy řízení dle platné právní úpravy pohovořím převážně v teoretické popisné rovině a následně k nim uvedu související judikaturu.

5.1. Důvody obnovy řízení

Důvody obnovy řízení jsou taxativně vymezeny. Jejich formulace má korespondovat se snazším rozhodováním ve veřejné správě a vyjadřuje tak i její účel umožnění ve věci nově rozhodnout v případě, že v původním řízení nebyly spolehlivě zjištěny všechny potřebné skutkové okolnosti.

Na návrh účastníka řízení nabízí současná úprava dle ustanovení § 100 odst. 1 SpŘ možnost obnovy řízení ze dvou (v systematicce vyjádřené úpravy lze hovořit i o třech) podmíněných důvodů, které následně podrobně v této práci uvedu. Jedná se o najevo vyšlé skutečnosti dříve neznámé nebo důkazy, které sice existovaly v době původního řízení, ale které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, dále o provedené důkazy, které se následně ukázaly nepravdivými. Posledním z důvodů je existence zrušeného nebo

---

⁴³ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 551. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

změněného rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které by mělo být obnoveno.⁴⁷

Tento výčet představuje obsah obecných důvodů obnovy správního řízení, neboť správní řád z roku 2004 obsahuje jak obecnou tak zvláštní část regulace procesu navíc s tím, že některá regulace řeší přechodná ustanovení a tak jsou ještě další dva specifické důvody upraveny ve zvláštní části správního řádu z roku 2004 v ustanovení o společném řízení, který pojednává o napadeném rozhodnutí odvoláním s podmiňujícím výrokem. Takové rozhodnutí s navazujícím výrokem nabývá právní moci dnem právní moci rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí s podmiňujícím výrokem a zrušení nebo změna rozhodnutí s podmiňujícím výrokem je důvodem obnovy řízení podle ustanovení § 140 odst. 7 SpŘ.⁴⁸ V souvislosti s rozhodnutím podmíněným závazným stanoviskem je další důvod obnovy, zrušení či změna závazného stanoviska v případě, že rozhodnutí, které bylo podmíněno závazným stanoviskem, již nabylo právní moci podle ustanovení § 149 odst. 6 SpŘ.

Co se týká důvodů, na základě kterých dochází k nařízení obnovy řízení z moci úřední, je jejich výčet stejný a to jak ve své knize upozorňuje i autor Sládeček, zřejmě včetně důvodů zvláštních, které jsou v dispozici účastníka řízení, avšak za podmínky veřejného zájmu na novém řízení. Za exkluzivní důvod obnovy řízení ex offio můžeme označit případ, kdy správní rozhodnutí, bylo dosaženo trestným činem.

5.1.1. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ

Prvním z důvodů, na jejichž základě lze na žádost účastníka řízení obnovit, je podle ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ. situace, kdy vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a zároveň které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, je nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivé. Označením nové skutečnosti nebo důkazy rozumíme taková skutková zjištění, která nemohla být v řízení účastníkem uplatněna bez vlastního zavinění, neboť je neznal či mu

⁴⁷ SLÁDEČEK, Vladimír. K důvodům obnovy správního řízení. *Správní právo* [online]. 2013, 46(3), 130 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

⁴⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. K důvodům obnovy správního řízení. *Správní právo* [online]. 2013, 46(3), 131 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

k jejich uplatnění bránila relevantní překážka. Musí se jednat o skutečnosti neznámé jak účastníku řízení, tak i správnímu orgánu, které existovaly již před právní mocí rozhodnutí. Například až později se zjistilo, že událost měla svědka, nebo bylo sice známo, že jí byl někdo přítomen, ale totožnost ani pobyt osoby nebyly zjištěny, nebo se svědek přihlásí dodatečně či se objeví důležitá písemnost, která existovala v době původního řízení. Naopak důkazy, či skutečnosti, které nastaly, až po ukončení původního řízení u obou instancí nelze akceptovat. Dalším neakceptovatelným důvodem pro obnovu řízení jsou skutečnosti, ke kterým odvolací správní orgán v souladu s ustanovením § 82 odst. 4 SpŘ. nepřihlédl, neboť zde se jedná o skutečnosti, které v původním řízení vyšly najevo, jen nebyly v souladu se zákonem použity a zrovna tak jsou neakceptovatelným důvodem pro obnovu řízení skutečnosti, které účastník řízení mohl uplatnit před odvolacím orgánem, jestliže mu v té době byla tato skutečnost známa, byla uplatnitelná, popřípadě se o ní dozvěděl v okamžiku, kdy mohl ještě podat odvolání podle ustanovení § 100 odst. 2 SpŘ. Ve smyslu tohoto ustanovení písmene a) také nelze považovat za novou skutečnost tu, která nastala až po proběhnutém řízení ukončeném pravomocným rozhodnutím. Takové skutečnosti mohou založit jen důvod pro nové řízení, nikoliv pro obnovené. Za novou skutečnost není považována ani ta, kdy dojde ke změně výkladu právního předpisu, tedy odlišný právní názor, neboť se týká pouze otázek právních.⁴⁹

Obnovit řízení na žádost účastníka lze z důvodu, že vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení, ale pouze v případě, že tyto skutečnosti nebo důkazy jsou účastníkovi ku prospěchu. Je tedy zřejmé, že skutečnosti nebo důkazy, které by svědčily účastníkovi v jeho neprospěch a mohly tak zhoršit jeho postavení v řízení uplatnit nelze. Co se týče akceptování dříve neznámých skutečností nebo důkazů ve prospěch účastníka, nebrání, když takové skutečnosti nebo důkazy mohl uplatnit jiný účastník řízení, i když tak neučinil.⁵⁰

Důkaz, který je označen za nepravdivý, je takový důkaz, který svou nepravdivostí znemožňuje správnímu orgánu správně a pravdivě posoudit stav dokazované věci. V návaznosti na to pak není důležité, zda k nepravdivému

---

⁴⁹ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 277-278. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

⁵⁰ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 552. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

důkazu došlo nesprávným postupem správního orgánu při dokazování či nezaviněným jednáním dotčené osoby, ale naopak primárním je konstatování, že důkaz neodpovídá zcela nebo zčásti skutečnosti, jako je nepravdivá svědecká výpověď či skutečnosti neodpovídající znalecký posudek. Musí se ale jednat o důkazy, které jsou podkladem daného rozhodnutí. Nepravdivost důkazu však musí být objektivně prokázána buď v rámci řízení trestního či přestupkového, nebo ji musí účastník řízení prokázat protidůkazy.⁵⁰

5.1.1.1. Související judikatura k §100 odst. 1 písm. a) SpŘ.

Tématem důvody obnovy řízení, konkrétně k ustanovení §100 odst. 1 písm. a) SpŘ, se taktéž zabýval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 7. 2014, čj.: 3 Ads 98/2013-50.

V daném případě byla předmětem řízení žádost stěžovatele o obnovu řízení. Správní orgán jednající v prvním stupni vydal rozhodnutí, kterým žalobci přiznal podporu v nezaměstnanosti od 18. 8. 2008 s tím, že se přiznává po podpůrčí dobu 6 měsíců. Dne 26. 10. 2010 uplatnil žalobce žádost o obnovu řízení o přiznání podpory v nezaměstnanosti, a to na základě dodatečné fakturace týkající se 2. a 3. čtvrtletí roku 2007 souvisejícího s dodatečným vyúčtováním dříve provedených prací ve prospěch třetího subjektu jednak fakturou ze dne 7. 11. 2007 a druhou doplňující a upřesňující fakturou ze dne 29. 11. 2009, kdy z jeho strany došlo k podání opravných vyúčtování a tak tedy i ke změně vyměřovacího základu. Správní orgán prvního stupně žádost o obnovu řízení ze dne 26. 10. 2010 zamítl podle ustanovení §100 odst. 1. písm. a) a odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád s odůvodněním, že důvody obnovy mohl žalobce uplatnit před orgánem odvolacím, což neučinil. K odvolání žalobce bylo napadené rozhodnutí prvoinstančního orgánu potvrzeno a odvolání zamítnuto rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 4. 2011, ve kterém žalovaný uvedl, že nebyly naplněny podmínky podle ustanovení §100 odst. 1 a 2 SpŘ, tedy neshledal skutečnosti odůvodňující povolení obnovy řízení kategorizující pod důvody pro obnovu řízení podle ustanovení §100 odst. 1 SpŘ.

---

⁵⁰ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 552. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

Žalobce včas napadl rozhodnutí žalobou, ve které uvedl, že bylo vůči němu rozhodnuto účelově a nebylo dostatečně přihlédnuto ke skutečnostem namítaným v obou instancích. Mimo jiné se hájil svým vážným zdravotním stavem, v důsledku kterého nezjistil rozhodné skutečnosti pro vyměřovací základ již dříve. V podané žalobě žádal o zrušení rozhodnutí v obou instancích o povolení obnovy řízení. Krajský soud tuto žalobu zamítl s odůvodněním, že podmínka obsahující ustanovení §100 odst. 1 písm. a) SpŘ nebyla splněna, protože žádné dříve neznámé uplatňující skutečnosti, které by existovaly v době původního řízení a které by byly ku prospěchu žalobci, nejsou a také že podaná žádost o obnovu řízení nebyla podána včas, když se žalobce dozvěděl o důvodech obnovy nejpozději 29. 11. 2009 a žádost o obnovu podal až 26. 10. 2010.

Následně podal řádně a včas stěžovatel kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který dospěl k závěru, že stěžovatelův uplatněný důvod nesplňuje podmínky ustanovení § 100 odst. 1 SpŘ, neboť skutečnost, tedy výše vyměřovacího základu v době rozhodování orgánu v první instanci vůbec neexistovala a představuje tak úplnou skutkovou novotu, která nastala až poté, kdy již bylo v této věci pravomocně rozhodnuto orgánem prvního stupně. Tato skutečnost nemohla být stěžovatelem uplatnitelná v původním pravomocně skončeném řízení a nemohla být odůvodněním pro jiné řešení otázky, představující předmět rozhodování před správními orgány, než jaké bylo v řízení přijato. Je tedy sice novou, dříve neznámou skutečností, která bez viny stěžovatele nebyla uplatněna, ale je zároveň skutečností neexistující (objektivně vzato) již v době původního správního řízení. Nejvyšší správní soud dle výše uvedeného kasační stížnost zamítl pro nedůvodnost.

Prostudováním daného případu vzhledem k platné právní úpravě správního řádu z roku 2004 se ztotožňuji se závěrem Nejvyššího správního soudu, když kasační stížnost pro nedůvodnost zamítl, neboť není rozhodné, zda dříve neznámá skutečnost, nebyla známa účastníku, který ji uplatnil jako důvod žádosti o obnovu řízení, ale podstatná je skutečnost vyšlá najevo až po právní moci rozhodnutí, jehož se obnova řízení týká a stěžovatel ji bez své viny nemohl dříve uplatnit, navíc zároveň objektivně vzato daná skutečnost existovala již v době vydání rozhodnutí, k němuž se obnova řízení vztahuje, i když subjektivní vnímání stěžovatele bylo odlišné.

5.1.2. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 1 písm. b)

SpŘ

Dle ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ je dále důvodem pro obnovu řízení skutečnost, že bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být nyní obnoveno a bude tak přicházet v úvahu u nejrůznějších podkladových aktů. Může se tak stát v případě, kdy se rozhodnutí správního orgánu opíralo o rozhodnutí jiného orgánu, mající charakter rozhodnutí o předběžné otázce, přičemž toto rozhodnutí o předběžné otázce bylo následně zrušeno. A zrovna tak v případě, kdy se rozhodnutí správního orgánu opíralo o jiné nejrůznější podkladové akty. Jak jsem již výše uvedla, správní řád z roku 2004, vedle obecné formulace tohoto důvodu obnovy, upravuje i další konkrétní situace v rámci společného řízení, kdy je důvodem pro obnovu řízení zrušení či změna rozhodnutí s podmiňujícím výrokem a také rozhodnutí podmíněně závazným stanoviskem, jež není samostatným rozhodnutím, kde platí, že zrušení či změna takového závazného stanoviska je důvodem obnovy řízení takto podmíněného rozhodnutí.⁵¹

Jednotlivé případy obnovy řízení mohou být upravovány i v rámci zvláštních zákonů. Vhodným příkladem je ustanovení § 101d odst. 3 s. ř. s. který uvádí, že bylo-li na základě opatření obecné povahy, které bylo zrušeno, či bylo-li na základě části opatření obecné povahy, která byla zrušena, rozhodnuto o správním deliktu a pojednávané rozhodnutí je v právní moci, byť nebylo vykonáno, pak je zrušení takového opatření obecné povahy nebo jeho části důvodem pro obnovu řízení podle ustanovení příslušného procesního předpisu.⁵²

Ovšem situace, kdy si správní orgán podle ustanovení § 57 odst. 1 písm. c) SpŘ učiní úsudek o předběžné otázce, která je po ukončení řízení, v němž si správní orgán vytvořil úsudek, vyřešena odlišně orgánem veřejné moci, který je k jejímu řešení příslušný, není důvodem obnovy podle písmene b), ale mohlo by se jednat o důvod pro změnu či zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení podle ustanovení § 94 a násl. SpŘ. I zde je ale nutné zvážení správního orgánu, zda změna či zrušení uvedeného rozhodnutí nebo závazných stanovisek odůvodňuje

⁵¹ PRŮCHA, Petr. *Správní řád*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 324. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788074789434.

⁵² PRŮCHA, Petr. *Správní řád*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 325. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788074789434.

jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování.⁵⁰ K tomu je třeba uvést, zda skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy mohou odůvodňovat jiné, pro účastníka řízení, příznivější řešení otázky, jež byla podkladem rozhodování. Správní orgán rozhodující o povolení obnovy řízení musí skutečnosti, rozhodnutí nebo důkazy zvažovat z hlediska, zda mohou přinést příznivější řešení otázky, protože toto se prokáže až v souvislosti s novým rozhodnutím.⁵³

5.1.2.1. Související judikatura k § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ

V souvislosti s pojednávaným tématem této kapitoly, tedy důvodu obnovy řízení podle ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ uvádím rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2016 sp. zn./č. j.: 36 Ad 8/2015-45.

Předmětem sporu zde byla otázka naplnění podmínek pro obnovu řízení dle ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ. Žalobkyně se včas podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně – Státního úřadu inspekce práce ze dne 6. 8. 2014. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně totiž zamítl žádost žalobkyně o obnovu řízení, jež bylo skončeno rozhodnutím správního orgánu v prvním stupni ze dne 27. 7. 2012., kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce ze dne 21. 5. 2012.

Rozhodnutím oblastního inspektorátu práce byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu dle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, když umožnila výkon nelegální práce ve své provozovně. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které Státní úřad inspekce práce jako správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 27. 7. 2012 zamítl a rozhodnutí potvrdil, načež žalobkyně rozhodnutí o odvolání napadla žalobou, kterou Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 11. 2012 odmítl pro opožděnost.

Žalobkyně dne 21. 7. 2014 podala žádost o obnovu řízení, opírající o ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ., když důvod o obnovu řízení vysvětlila

---

⁵⁰ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 552. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁵³ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012, s. 294. Glosátor. ISBN 9788087576359.

tím, že v rozhodnutí oblastního inspektorátu práce ze dne 28. 5. 2014, kterým bylo zastaveno správní řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku, jehož se měla dopustit fyzická osoba N. T. H. tím, že měla vykonávat pro žalobkyni nelegální práci. Správní orgán prvního stupně žádost o obnovu řízení zamítl a odůvodnil tím, že rozhodnutí inspektorátu práce o zastavení správního (přestupkového řízení) s paní N. T. H. není možné považovat za rozhodnutí tak, jak má na mysli ustanovení § 100 odst. 1 písm. b). SpŘ, protože v případě správního řízení s paní N. T. H. a správního řízení vedeného s žalobkyní se jednalo o dvě samostatná řízení, i když byl jejich předmět řízení obdobný. Dále správní orgán prvního stupně uvedl, že institut obnovy řízení je určen k nápravě skutkových nesprávností, kdežto k přezkoumávání pravomocných rozhodnutí v případě, kdy je důvodná pochybnost o jejich souladu s právními předpisy, je předmětem řízení přezkumného.

Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, neboť se domnívala, že v jejím případě byly dány důvody pro obnovu řízení, když řízení ve věci paní N. T. H. bylo obsahově identické a šlo o jednu skutkovou situaci, která byla posouzena ze dvou úhlů pohledu. Vždyť vedle sebe stojí dvě navzájem si odporující správní rozhodnutí.

Odvolání ale bylo následně zamítnuto pro nedůvodnost a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno pro shodu s názorem správního orgánu prvního stupně. Krajský soud k tomuto konstatoval, že důvodem obnovy řízení pojednávaného ustanovení správního řádu je skutečnost, že bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno. Co se týče otázky, co rozumět rozhodnutím, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno uvádí, že se jedná o rozhodnutí o předběžné otázce ve smyslu ustanovení § 57 odst. 3 SpŘ, protože v této věci nelze považovat rozhodnutí oblastního inspektorátu práce ze dne 28. 5. 2014, ve věci paní N. T. H., za rozhodnutí, které by bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být nyní obnoveno. Zrušení rozhodnutí o přestupku fyzické osoby soudem proto nemůže vést k povolení obnovy řízení dle ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ ve věci řízení o správním deliktu jiné fyzické osoby. K nápravě nastalé situace slouží institut přezkumného řízení.

V projednávaném případě, ve kterém bylo předmětem sporu otázka naplnění podmínek pro obnovu řízení dle ustanovení § 100 odst. 1 písm. b) SpŘ souhlasím se stanoviskem krajského soudu, když došel k závěru, že v dané věci

důvody vedoucí k povolení obnově řízení naplněny nebyly, byť stejně jako žalobkyně považují za nežádoucí a odporující selskému rozumu, že vedle sebe mohou existovat dvě navzájem si odporující rozhodnutí, nemůžeme tuto skutečnost pokládat za důvod obnovy, neboť toto rozhodnutí, které žalobkyně pokládá za důvod obnovy, není podkladem pro správní řízení, v němž žalobkyni byla uložena pokuta.

5.1.3. Důvod obnovy řízení podle § 100 odst. 3 SpŘ

Vedle případů, kdy žádost o obnovu řízení podá účastník řízení, počítá platná právní úprava, jak jsem již výše uvedla, ze stejných důvodů s nařízením obnovy příslušným správním orgánem. Kompetentní správní orgán je ten, který ve věci rozhodl v posledním stupni a na novém řízení shledává veřejný zájem. V takových případech je institut obnovy řízení typický prostředkem dozoru. Je tedy dozorčím prostředkem charakteristickým tím, že není v dispozici adresáta a není na něj právní nárok. Správní orgán zde hodnotí partikulární veřejné zájmy dotčené původním pravomocným rozhodnutím, které by mohlo být obnoveno v důsledku právní jistoty adresátů veřejné správy v nezměnitelnost a závaznost pravomocných rozhodnutí. Veřejný zájem zde může být spatřován v tom, aby byla potrestána protiprávní jednání, rozhodnutí správních orgánů aby odpovídala skutečnosti atd.

Za důvod může být považován podnět ve smyslu ustanovení §42 SpŘ nebo vlastní poznatek správního orgánu na základě kterého obnovu řízení nařídí. Naopak nelze pokládat za novou skutkovou okolnost, která by byla důvodem pro nařízení obnovy řízení skutečnost, kterou správní orgán vydávající rozhodnutí mohl a z úřední povinnosti měl zjistit. K této problematice lze odkázat na prvorepublikovou sbírku nálezů Nejvyššího správního soudu, tzv. Bohuslavovu, judikáty Boh. A 4122/24, 7231/28, 9596/32. Jak vysvětluje komentovaný správní řád⁵⁴, toto stanovisko je zřejmě i výkladem platného zákona, když odpovídá dnes upravenému postavení osob ve vztahu ke správě. V jisté systematické práva koresponduje s předpokladem žádosti ze strany účastníků, podle které lze důvod obnovy naplnit jen v případě, pokud nově objevené skutečnosti nemohly být v řízení uplatněny bez jejich zavinění. Je-li v daném případě účastník nečinný a

---

⁵⁴ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 555-556. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

nepodá návrh na obnovu řízení, není tato skutečnost pochybením správního orgánu a není tak důvodem nového řízení ve věci.⁵⁵

Prvostupňové rozhodnutí o nařízení obnovy z moci úřední ve smyslu ustanovení §71 odst. 2 SpŘ, musí být vydáno ještě před uplynutím tříleté prekluzivní lhůty, na rozdíl od rozhodování o povolení obnovy na žádost účastníka, kde je možné, aby rozhodnutí o povolení či zamítnutí obnovy bylo vydáno i po uplynutí tříleté objektivní lhůty, za předpokladu splnění podmínky včasného podání.⁵⁵

5.1.3.1. Související judikatura k § 100 odst. 3 SpŘ

Vzhledem k předchozí kapitole uvádím příkladné usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 5. 2012, sp. zn./č. j.: 62 Af 34/2011-117.

Předmětem sporu je zde žaloba proti rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o nařízení obnovy řízení z moci úřední. Žalobce napadl rozhodnutí předsedy - žalovaného ze dne 7. 4. 2011, kterým byl zamítnut rozklad a potvrzeno předchozí prvostupňové rozhodnutí. Žalovaný rozhodl, že se správní řízení vedené se žalobcem ve věci možného porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ukončené prvostupňovým rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 2. 2005 o zastavení řízení z moci úřední obnovuje, neboť mu po skončení řízení, které zastavil, došly podněty k obnově správního řízení. Na základě jejich prověření si žalovaný opatřil kopie dříve pravomocných rozhodnutí cenových orgánů, na základě kterých prověřoval správnost důkazů, opírajících se o původní rozhodnutí žalovaného, kterým řízení zastavil. Podstatou tohoto rozhodnutí bylo, že cenové orgány posoudily přiměřenost cen vysokopecního koksu žalobce odlišně, a proto tuto nesrovnalost vzal žalovaný za podklad svého rozhodnutí, když řízení se žalobcem zastavoval. Žalovaný následně své stanovisko opřel o tvrzení, že žalobce zákon o ochraně hospodářské soutěže neporušil, a že je nezbytné, aby bylo správní řízení pro toto podezření zastaveno z podstatné části o odborný posudek, jehož správnost byla ve světle rozhodnutí cenových orgánů zpochybněna. Proto z tohoto důvodu žalovaný obnovil zastavené řízení.

Žalobce ve své žalobě argumentuje, že podmínky pro obnovu už ukončeného správního řízení splněny nebyly, když žalovaný opřel obnovu řízení o

---

⁵⁵ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 556. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

to, že odborný posudek se ukázal být nepravdivým a zároveň tedy tyto nedostatky pojednávaného posudku odkazovaného žalovaným existovaly už v době, kdy původní správní řízení zastavoval. Je-li odborný posudek nesprávný, měl to zohlednit již v době před zastavením řízení. Žalovaný tak neučinil zřejmě proto, že žádné pochybnosti v té době neměl a tak současné tvrzení o jeho nesprávnosti není dle žalobce podepřeno novými skutečnostmi. Dále také žalobce zpochybnil vliv odborného posudku na rozhodnutí žalovaného ve věci samé a existenci veřejného zájmu na obnově řízení, což je další dle žalobce nesplněnou podmínkou obnovení řízení. Navíc prvním úkonem žalovaného v řízení o obnově bylo doručení rozhodnutí o obnově, které nebylo řádně zahájeno, a žalobce se k důvodům obnovy řízení vůbec neměl možnost vyjádřit. Proto podle něj vůbec neproběhlo, když řízení bez řádného zahájení probíhalo až po podání rozkladu ve druhém stupni, a to i bez možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí.

Protože v průběhu řízení před Krajským soudem vydal žalovaný rozhodnutí, kterým opět konstatoval, že žalobce dominantního postavení nezneužil, vzal žalobce svou žalobu zpět. I když Krajský soud na základě těchto skutečností řízení zastavil, vyslovil zároveň důležité závěry týkající se obnovy řízení.

Konstatuje, že žalovaný se v řízení, jež předcházelo rozhodnutí o obnově, dopustil vady řízení spočívající v absenci řádného procesního postupu před rozhodnutím o obnově řízení. Ta nemohla být napravena tím, že až po rozhodnutí o obnově řízení, ve stádiu řízení o rozkladu, začal žalovaný se žalobcem o obnově teprve řádně komunikovat. Protože byla tato skutečnost předmětem žaloby, pak nebyť zastavení řízení pro zpětvzetí žaloby, byla by žaloba důvodnou.

S prostudováním tohoto, dle mého názoru, složitého případu, souhlasím s tím, že žaloba proti rozhodnutí o obnově řízení, kterým bylo obnoveno zastavené řízení o správním deliktu, je přípustná, a kdyby řízení nebylo zastaveno pro zpětvzetí žaloby, souhlasím, že by byla žaloba i důvodná.

5.1.4. Důvod obnovy řízení podle ustanovení § 100 odst. 4 SpŘ

Za další důvod obnovy správního řízení je považováno rozhodnutí, které bylo dosaženo trestným činem. Podmínkou je, aby trestný čin byl spáchán za účelem docílit určitého rozhodnutí, které je důsledkem takového jednání. Není tedy rozhodující, zda se jednalo o trestný čin úřední osoby, účastníka řízení či jiné

dotčené osoby, ale spáchaný trestný čin musel mít podstatný vliv na rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že se jedná jen o činy úmyslné, přičemž okruh subjektů – pachatelů trestných činů není omezen. Zpravidla se ale jedná o trestné činy veřejných činitelů či úplatkářství.⁵⁶

Oproti správnímu řádu z roku 1967 není z tohoto důvodu přípustná obnova řízení na žádost účastníka řízení. Nařídít obnovu řízení z tohoto důvodu je možné jen pouze z moci úřední. Účastníkovi tak nezbyvá nic jiného, než podat pouze podnět k nařízení obnovy řízení.⁵⁷

Správní orgán předběžně nezkoumá v případě rozhodnutí dosaženého trestným činem, zda naplnění skutkové podstaty trestného činu odůvodňuje jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, jako se postupuje u důvodů obnovy podle ustanovení § 100 odst. 1 SpŘ. Správní orgán, který vede obnovené řízení, znovu hodnotí skutkový stav věci bez vlivu trestné činnosti, i když je možné, že dospěje ke stejnému závěru jako v původním rozhodnutí.

5.1.4.1. Související judikatura k § 100 odst. 4 SpŘ

Jako příkladnou judikaturu v souladu s ustanovením § 100 odst. 4 SpŘ uvádím rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2004 sp. zn./č. j.: 3 As 16/2004-73. Ačkoli je tento rozsudek vztahován k zákonu č. 71/1967 Sb., správní řád, jeho přesah je i do současné platné právní úpravy dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a to nejen z důvodu existence institutu obnovy správního řízení, kdy stejný důvod obnovy, kdy bylo rozhodnutí dosaženo trestným činem je zakotven i v dnešní platné úpravě, ale i z důvodu, že judikatura soudu na tento rozsudek odkazuje i dnes⁵⁸

Rozhodnutím žalované ze dne 3. 9. 2003 bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí OSSZ ze dne 2. 7. 2003, kterým správní orgán v prvním stupni nepovolil obnovu řízení ve vztahu k platebnímu výměru. Žalobce napadl rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu, avšak ta byla rozsudkem ze dne 21. 1. 2004 zamítnuta. Následně tedy žalobce podal kasační stížnost, ve které uvedl, že ve správním řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, byly v jeho neprospěch porušeny zásady správního řádu, a to tím, že správní orgán prvního stupně nerozhodl o jeho procesním návrhu na přerušování řízení,

⁵⁶ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 278-279. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

⁵⁷ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 4.*

⁵⁸ *Rozsudek Krajského soudu ze dne 3.8.2012. In: . č.j.: 17A 17/2011-60.*

ačkoliv byly prokázány zákonné důvody tohoto návrhu a návrh byl podložen listinnými důkazy. Stěžovatel označil neskončená řízení, která mohla ovlivnit přezkoumávané správní řízení, a dále podle něj nebyly správně posouzeny předběžné otázky. Proto podle stěžovatele nebránilo nic tomu, aby byla povolena obnova řízení, byly provedeny důkazy a pak bylo řízení případně do vydání pravomocného rozsudku přerušeno. Krajský soud rovněž nevzal v úvahu, že stěžovatelův společník byl již v minulosti pravomocně odsouzen pro trestný čin spočívající v machinacích s účetnictvím společnosti H., jež má návaznost na účetnictví žalobce. Tento pravomocný rozsudek Okresního soudu dle názoru stěžovatele prokazuje, že výsledek řízení, jehož obnovy se domáhal, byl podstatně ovlivněn trestným činem a že je důvod k prolomení zákonné tříleté lhůty k podání návrhu na obnovu řízení a povolení návrhu ve lhůtě desetileté, která je zachována. Ze správního spisu vyplynulo, že návrh na povolení obnovy řízení stěžovatel zdůvodnil tím, že platební výměr byl vydán za okolností, kdy nebyly známy podstatné skutečnosti pro rozhodnutí ve vztahu k výši pohledávky na pojistném, načež došlo následně k odhalování machinací bývalého společníka v účetnictví společnosti H., jejímž společníkem byl i stěžovatel. Těmito machinacemi došlo jak ke zvýšení daňového základu stěžovatele tak i základu pro výpočet pojistného a pro tuto trestnou činnost byl uvedený společník obžalován. Správní orgán prvního stupně obnovu řízení nepovolil z důvodu, že obnova řízení po uplynutí tří let od právní moci rozhodnutí se povolí jen tehdy, bylo-li rozhodnutí dosaženo trestným činem. Podle správního orgánu prvního stupně nebyl předložen důkaz o trestné činnosti společníka a pouhé podezření, že platebního výměru bylo dosaženo trestným činem, není dostatečné. Zároveň se s tímto závěrem v rozhodnutí o odvolání ztotožnila i žalovaná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek Krajského soudu z důvodu uplatněného v kasační stížnosti a shledal, že ji pro nedůvodnost zamítá. V daném případě bylo posouzení, zda se trestný čin stal, posouzením existence jedné z podmínek, za jejichž splnění je možno povolit obnovu řízení. Rozhodnutí o povolení obnovy řízení není meritorním rozhodnutím. Tím je až rozhodnutí vydané v řízení obnoveném. Za takové situace tedy nelze otázku, zda byl spáchán trestný čin, pro účely řízení o povolení obnovy řízení považovat za prejudiciální otázku. Proto se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že je-li požadováno, aby rozhodnutí, ohledně kterého má být obnova řízení povolena,

bylo dosaženo trestným činem, neuplatní se v otázce existence trestného činu přerušení řízení z důvodu zahájení řízení o předběžné otázce.

Mám-li k tomuto případu zaujmout vlastní stanovisko, uvádím, že vzhledem k podmínce pro povolení obnovy řízení, kterou je existence pravomocného rozhodnutí o spáchání trestného činu, jímž bylo dosaženo vydání rozhodnutí, ohledně něhož je obnova řízení navrhována, tak pouhé podezření ze spáchání trestného činu, popř. skutečnost, že určitá osoba byla obžalována pro spáchání trestného činu, tedy důvod pro obnovu řízení nezakládá. Dále posoudím-li podmínku pro povolení obnovy z důvodu uvedeného v ustanovení § 100 odst. 4 SpŘ není možné přerušit řízení a vyčkat rozhodnutí soudu o tom, jestli byl spáchán trestný čin. Uvedená otázka tedy není předběžná, neboť v této fázi má význam jen pro posouzení podmínek správního řízení.

5.1.5. Obecně k důvodům obnovy řízení

I přesto, že platná právní úprava zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, účinná od 1. ledna 2006 a působí tak zde více než deset let, se v následujících řádcích zamyslím nad rozdíly a tedy i srovnáním této právní úpravy a právní úpravy zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení ve vztahu k institutu obnovy řízení a jejích důvodech.

Již několikrát jsem uvedla a vysvětlila jakýsi dvojaký charakter obnovy správního řízení, spočívající jednak v mimořádném opravném prostředku, který má k dispozici účastník řízení k dispozici poté, co rozhodnutí nabylo právní moci a jednak v dozorčím prostředku, kdy je obnova řízení zahájena ex offo. Vzhledem k předchozí úpravě, kdy zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení upravoval celkem šest důvodů povolení či nařízení obnovy správního řízení, a to bez rozlišení podle toho, zda bylo řízení zahájeno na návrh účastníka řízení nebo ex offo, platná právní úprava zákona č. 500/2004 Sb., správní řád důvody obnovy řízení rozlišuje podle toho, zda je iniciována účastníkem řízení nebo správním úřadem, do jisté míry se podmínky povolení obnovy zpřísnily a vůbec došlo k redukci možných důvodů, kdy samotné naplnění důvodů obnovy nepostačuje, když, správní orgán rozhodující o povolení obnovy musí při naplnění některého z důvodů pro obnovu ještě posoudit, zda tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, která byla předmětem řízení.⁵⁹

---

⁵⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: *in fine* § 100 odst. 1.

Také je zde další omezení, protože obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení.⁶⁰ Jak konstatuje i autor Sládeček, předchozí úprava správního řízení sice obdobná omezení také znala, ale nejspíš v menším rozsahu, nikoliv jako generální pravidlo.

Pro úplnost si připomeňme všechny důvody obnovy řízení, které znala předchozí úprava. Jedná se o tyto důvody: za 1. o nové skutečnosti nebo důkazy, které vyšly najevo a mohly mít podstatný vliv na rozhodnutí a bez zavinění účastníka řízení nemohly být v řízení uplatněny, za 2. rozhodnutí bylo závislé na posouzení předběžné otázky, o níž bylo příslušným orgánem rozhodnuto, za 3. byla nesprávným postupem správního orgánu účastníkovi řízení odňata možnost účastnit se řízení, mohlo-li to mít podstatný vliv na rozhodnutí a náprava nemohla být zjednána v odvolacím řízení, za 4. rozhodnutí vydal vyloučený orgán a mohlo to mít podstatný vliv na rozhodnutí, za 5. rozhodnutí se opírá o důkazy, které se ukázaly nepravdivými a poslední 6. důvod, rozhodnutí bylo dosaženo trestným činem.⁶¹

Oproti předchozí úpravě tedy došlo k redukci důvodů, za 1. kdy byla nesprávným postupem správního orgánu odňata možnost účastníkovi řízení účastnit se řízení a za 2. kdy rozhodnutí bylo vydáno vyloučeným orgánem. Vysvětlení k této redukci nabízí autor Vedral, že se novou úpravou odstraňuje předchozí duplicita důvodů obnovy řízení s důvody pro přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení, pokud jde o některé procesní vady řízení, co se týče těchto dvou redukovaných důvodů, že obě zmíněné situace znamenají, že správní rozhodnutí je vydáno v rozporu s právními předpisy, a je tak dán důvod k provedení přezkumného řízení, včetně možného postupu v případě ochrany před nečinností.⁶²

Autor Sládeček se po tomto vysvětlení autora Vedrala zamýšlel nad odpovědí na otázku, zda prostředek přezkumné řízení, respektive podnět k jeho zahájení je opravným prostředkem. Ano, domnívám se, že není sporu o tom, když označím opravný prostředek za právní nástroj, který je v dispozici účastníka řízení k tomu, aby mohl vyjádřit nespokojenost s rozhodnutím a požádal o jeho přezkoumání, přičemž na přezkoumání napadeného právního aktu existuje právní nárok. Stejně tak je nejspíš nesporné, že podmínku existence právního nároku, prostředek přezkumné řízení nesplňuje, neboť účastník řízení dává pouze podnět,

⁶⁰ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 2.*

⁶¹ *Zákon č. 71/1967 Sb., správní řád: § 62 odst. 1.*

⁶² *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 80 odst. 2.*

který není návrhem na zahájení tohoto řízení, a proto je svým charakterem prostředkem dozorčím, když přezkumné řízení je zahajované ex offo na základě pečlivé úvahy správního orgánu.⁶³

Nezbývá mi tedy než jen konstatovat, že oproti předchozí úpravě i vzhledem k judikatuře, kterou jsem jako související k jednotlivým důvodům pro obnovu řízení v této práci uvedla, se podmínky k povolení obnovy řízení zpřísnily. Dá se říci, že i když došlo ke zrušení některých důvodů, které odůvodňovaly obnovu řízení, ochrana práv účastníka řízení dotknuta není, neboť pro tyto důvody lze vést přezkumné řízení, jen s tím faktem, že je definitivní rozhodnutí na správním orgánu, zda proklamovaný důvod - podnět účastníka řízení opravdu odůvodňuje přezkumné řízení ex offo.

5.2. Lhůty pro obnovu řízení

V úvodu této kapitoly připomínám, že dodržení lhůt pro možnou obnovu řízení je jednou z podmínek, vedle těch, kterými jsou existence pravomocného rozhodnutí ve věci, jímž bylo před správním orgánem ukončeno řízení, což správní orgán zkoumá z úřední povinnosti jako první, dále návrh účastníka nebo nařízení obnovy správním orgánem a důvody obnovy řízení, kdy nejméně jeden z nich musí být splněn, aby bylo možno řízení provést.

Subjektivní a objektivní lhůta, ve které je možné podat žádost o obnovu řízení a která je konstruována jako lhůta prekluzivní, je upravena v ustanovení § 100 odst. 2 SpŘ. Lhůta je zachována i tehdy, pokud je žádost podána včas u kteréhokoli správního orgánu, který ve věci rozhodoval a jímž může být správní orgán prvního stupně, odvolací správní orgán či správní orgán, který ve věci rozhodoval v přezkumném řízení jako správní orgán prvního stupně či odvolací správní orgán. I za předpokladu, že by žádost o obnovu řízení obdržel správní orgán, který není příslušný k jejímu přijetí, bude řízení zahájeno ve smyslu ustanovení § 44 SpŘ a lhůta může být zachována až po postoupení žádosti podle ustanovení § 12 SpŘ správnímu orgánu, který ve věci rozhodoval, přičemž se na počítání lhůt podle tohoto ustanovení vztahuje ustanovení § 40 SpŘ.

Subjektivní lhůta v délce tří měsíců počíná běžet ode dne, kdy se účastník řízení o důvodu obnovy dozvěděl. Je-li vedeno řízení s více účastníky, běží

---

⁶³ SLÁDEČEK, Vladimír. K důvodům obnovy správního řízení. *Správní právo* [online]. 2013, 46(3), 132 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

subjektivní lhůta individuálně, na rozdíl od tříleté objektivní lhůty, která běží ode dne právní moci rozhodnutí a je nepřekročitelná i v případě, že by snad účastníku řízení subjektivní lhůta dosud neuplynula. Rozdíl oproti přezkumnému řízení je zde takový, že v případě obnovy řízení na žádost účastníka, není stanovena lhůta, ve které musí být rozhodnutí o povolení či zamítnutí obnovy řízení vydáno. Je-li žádost podána v subjektivní a objektivní lhůtě, je správní orgán prvního stupně a případně odvolací správní orgán vázán pouze lhůtami upravenými v ustanovení § 71 SpŘ.

Věcně příslušným správním orgánem k rozhodnutí o obnově řízení je správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni. Řízení o povolení obnovy je ovšem již zahájeno dnem, kdy žádost obdrží kterýkoli správní orgán, který ve věci rozhodoval, neboť všechny tyto správní orgány jsou věcně a místně příslušné k přijetí žádosti podle ustanovení 44 odst. 1 SpŘ a jsou zároveň povinny neprodleně žádost postoupit správnímu orgánu, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

Je-li na přezkoumání rozhodnutí obecný zájem, správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, může nařídit obnovu řízení z moci úřední, a to ze stejných důvodů, na základě kterých může být povolena obnova řízení na žádost účastníka podle ustanovení § 100 odst. 1 SpŘ. Rozhodnutí musí být vydáno v souladu s ustanovením § 71 odst. 2 SpŘ do tří let od právní moci rozhodnutí. Pouze z moci úřední lze nařídit obnovu řízení, bylo-li původní rozhodnutí dosaženo trestným činem, kdy je zde lhůta stanovena odlišně. Tříletá lhůta pro vydání rozhodnutí začíná běžet dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozsudku o trestném činu, popř. je-li formou trestního příkazu podle ustanovení § 314e a násl. TrŘ, po dni nabytí právní moci tohoto trestního příkazu.

5.3. Řízení o povolení či nařízení obnovy – iudicium rescindens

Jak jsem již výše uvedla, obnova řízení je složena ze dvou fází. V první fázi se řeší otázka, zda má být řízení obnoveno a ve druhé, která nastane až v případě povolení či nařízení obnovy, správní orgán rozhoduje o merituu věci, o němž bylo rozhodnuto v obnoveném řízení. Řízení o povolení či nařízení obnovy je tedy stádiem prvním a je tedy předmětem této kapitoly. V tomto stádiu, které známe také pod pojmem iudicium rescindens, správní orgán zkoumá, zda jsou naplněny podmínky pro spuštění obnovy řízení dle ustanovení § 100 SpŘ,

příčemž neposuzuje meritorně pravomocné rozhodnutí. Jeho úlohou je pouze rozhodnout zda obnovu řízení povolí či nepovolí. V případě ex offa nařídí či nenařídí.

Věcnou příslušnost k rozhodnutí o povolení (nařízení) obnovy řízení má správní orgán, který rozhodl v posledním stupni.⁶⁰ Předmětem řízení je zkoumání, zda zákonné podmínky obnovy řízení jsou dány, a to jak povolující (nařizující), tak i negativní rozhodnutí, kdy žádost byla zamítnuta, mají povahu prvoinstančních rozhodnutí. Proto lze proti nim použít řádný opravný prostředek ve smyslu ustanovení § 81 odst. 1 SpŘ., a to bez ohledu na to, zda takový prostředek byl či nebyl možný u původního rozhodnutí ve věci.

Správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni a vede řízení o povolení obnovy, může již samotné žádosti o obnovu řízení přiznat odkladný účinek. Důsledkem přiznání odkladného účinku žádosti nenastává vykonatelnost ani jiné právní účinky původního rozhodnutí, a přestává tak být exekucním titulem podle ustanovení § 104 písm. a) SpŘ. Odkladný účinek lze přiznat pouze žádosti v řízení o povolení obnovy. Naopak v řízení o nařízení obnovy zahajované z moci úřední nikoli. Odkladný účinek lze žádosti přiznat v případě, že hrozí vážná újma účastníkovi řízení. Příkladem je účastník řízení, v situaci krátce před provedením exekuce přímým vynucením povinnosti prováděné vyklizením bytu či hrozí-li vážná újma veřejnému zájmu. Naproti tomu přímo ze zákona, má odkladný účinek rozhodnutí, jímž bylo řízení obnoveno, ale pouze za předpokladu, že rozhodnutí nebylo dosud vykonáno, a to buď dobrovolně, či vynucením. Tento přímo ze zákona plynoucí odkladný účinek rozhodnutí o povolení (nařízení) obnovy řízení lze vyloučit pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 85 odst. 2 SpŘ. Prvním z těchto důvodů je naléhavě vyžadující veřejný zájem, dále hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo požádá-li o to účastník, ale neplatí to, pokud by tím vznikla újma jiným účastníkům nebo to není ve veřejném zájmu. Odkladný účinek také nenastane v případě, že vykonatelnost nebo jiné právní účinky již zanikly podle zvláštního zákona například z důvodu uplynutí určité lhůty, kterou předpokládá zvláštní zákon ke splnění povinnosti.⁶⁴

Poslední větou ustanovení § 100 odst. 6 SpŘ je stanoveno, že oznámení rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 72 SpŘ, jímž se zamítá žádost o obnovu řízení,

---

⁶⁰ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 2.

⁶⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 6.

se oznamuje pouze žadateli a zároveň pouze ten může proti zamítavému rozhodnutí podat odvolání. V případě vyhovění žádosti o povolení obnovy řízení se rozhodnutí oznámí všem účastníkům řízení a stejně tak v řízení o nařízení obnovy z moci úřední dle ustanovení § 100 odst. 3 a 4 SpŘ.

Nevyhoví-li správní orgán žádosti o obnovu řízení např. z důvodů ochrany práv nabytých v dobré víře ve smyslu ustanovení § 100 odst. 5 a § 94 odst. 4 a 5 SpŘ, je namístě žádost zamítnout, nikoli zastavit řízení, jak v této souvislosti potvrzuje soudní judikatura.⁶⁵

5.3.1. Související judikatura k řízení o obnově

Po teoreticko-popisném výkladu předchozí kapitoly uvádím judikaturu související s tématem řízení o obnově a to rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2011, sp. zn. 62 Af 8/2010.

V daném případě žalovaný ÚOHS došel k závěru, že žalobce DP ÚK porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže a zneužil své dominantní postavení tím, že přerušil poskytování služeb – zajišťování veřejné autobusové dopravy, aniž by o této skutečnosti informoval s dostatečným předstihem a tak mu za toto jednání byla uložena pokuta. Žalobce tak napadl žalobou rozhodnutí předsedy ÚOHS, kterým byl zamítnut žalobcův rozklad a potvrzeno předchozí prvostupňové rozhodnutí předsedy ze dne 3. 8. 2009. Proto podal žalobce žalobu, o níž soud rozhodl rozsudkem tak, že žalobu zamítl. Správní řízení před žalovaným o žalobcově deliktu bylo pravomocně ukončeno a žaloba proti němu byla soudem zamítnuta.

Žalobce následně podal u žalovaného dvě žádosti o obnovu správního řízení o žalobcově deliktu. O druhé z obou žádostí rozhodl žalovaný dne 3. 8. 2009 rozhodnutím předsedy ÚOHS tak, že žádost zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, o němž rozhodl žalovaný rozhodnutím předsedy ÚOHS ze dne 18. 11. 2009 tak, že předchozí o zamítnutí žádosti o obnovu řízení potvrdil a rozklad zamítl. Proti naposledy uvedenému rozhodnutí žalovaného, tedy rozhodnutí předsedy ÚOHS ze dne 18. 11. 2009, tj. rozhodnutí o druhé žalobcově žádosti o obnovu správního řízení o žalobcově deliktu, podal žalobce žalobu, která je předmětem dalšího řízení před zdejším soudem.

---

⁶⁵ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.11.2011.* In: . č.j.: 2 As 77/2011-70.

Žalobce ve své žalobě zpochybňuje způsob, jakým se žalovaný vypořádal s otázkou existence zájmu Ústeckého kraje ekonomicky žalobce jako podnikatelský subjekt zlikvidovat, když žalovaný uvedl, že tato snaha Ústeckého kraje neměla vliv na protiprávní jednání žalobce, neboť skutková podstata jeho deliktu spočívala v tom, že žalobce s dostatečným předstihem neoznámil Ústeckému kraji svůj záměr přerušit dopravu, a tím Ústeckému kraji nedal možnost se na vzniklou situaci s předstihem se připravit. Podle žalobce to přece Ústecký kraj dopředu nejen věděl, když svůj záměr předem nahlásil, ale daný stav svým chováním žalovaný již mohl a měl předvídat, když přestal hradit náklady s poskytováním služby. Žalobce v průběhu řízení opakovaně navrhoval provedení listinných důkazů, návrhy a rozборы advokátní kanceláře, která v dané době tento kraj zastupovala, kdy tyto rozборы měly na danou možnost výluky výslovně upozorňovat. Žalovaný tyto důkazy ale neprovedl a v odůvodnění napadeného rozhodnutí se s tím nevypořádal.

Krajský soud k tomuto případu ve svém závěru uvádí, že žaloba byla podána včas, osobou oprávněnou a jde o žalobu přípustnou. Základním předmětem tohoto sporu je otázka, zda na základě žalobcem zmiňovaných „nových skutečností“, vyplývajících z notářského zápisu, měl žalovaný obnovit řízení skončené pravomocným rozhodnutím ze dne 4. 7. 2007, podle něhož žalobce tím, že dne 1. 8. 2006 přerušil provoz spojů veřejné dopravy, přičemž svůj úmysl přerušit provoz těchto spojů oznámil dne 26. 7. 2006, čímž neposkytl dostatečný časový předstih umožňující včasnou adaptaci na nastalou situaci, zneužil své postavení nebo ne. Krajský soud se vyjádřil k podstatě řízení o obnově řízení, přičemž zdůraznil, že se jedná o mimořádný opravný prostředek umožňující zásah do již pravomocného rozhodnutí, a pro jeho uplatnění je tedy nezbytné nejen, aby se objevily nové skutečnosti a důkazy, které v době vydání rozhodnutí již existovaly, ale nemohly být uplatněny, ale i zároveň, aby tyto nové skutečnosti a důkazy mohly odůvodnit odlišné rozhodnutí, než ke kterému správní orgán v minulosti dospěl.

Z toho Krajský soud dovodil, že otázka, zda by tyto nové skutečnosti mohly vést k odlišnému rozhodnutí, musí být zodpovězena již v řízení o obnově řízení, nikoliv až v případném řízení obnoveném a v tomto případě tomu tak nebylo. Na žalovaném bylo, aby již v řízení o podané žádosti o obnovu řízení, a nikoli tedy až v případně obnoveném řízení, zhodnotil, zda je s ohledem na podstatu věci již skončené a obsah důvodů, které jsou obsaženy v žádosti o

obnovu řízení, možné, že by věc již skončená mohla být posouzena odlišně, a aby důvody, o které své rozhodnutí opřel, do rozhodnutí přezkoumatelně uvedl. Možnost, že by věc mohla být zhodnocena jinak, nebude dána v případě, že skutečnosti, o které se žádost o obnovu řízení opírá, nebudou z pohledu závěru, k němuž správní orgán dospěl, již v ukončeném řízení a který se projevil ve výroku rozhodnutí, kterým byla věc skončena, skutečnostmi ani zčásti relevantními.

5.4. Obnovené řízení – iudicium rescissorium

Obnovené řízení ve věci provádí ten správní orgán, který rozhodoval již v prvním stupni. Tato úprava věcné příslušnosti orgánu, který provede obnovené řízení v případě, že obnova řízení byla povolena nebo nařízena, je vedena záměrem ponechat věc pokud možno stále v instanci, která začala ve věci rozhodovat.⁶⁶ Je tomu tak z důvodu, protože je tato instance s daným případem nejlépe obeznámena. Opačný přístup by příliš rychle přenesl případné rozhodování až k ústředním orgánům, což je také z mnoha důvodů, včetně obtížnosti pro účastníky nežádoucí. Proto rozhoduje důvod, popř. důvody obnovy, přičemž se zkoumá, kterého stupně, bylo-li řízení dvojinstanční, se týká nebo týkají. Týká-li se nebo týkají-li se alespoň některé z nich obou orgánů, pak je věcně příslušný ten, který rozhodoval v první instanci. Jen v případě, kdy se důvody týkaly pouze řízení odvolacího, je příslušný orgán druhé instance.^{67 68}

K novému řízení není třeba zvláštního podnětu či návrhu. Příslušný správní orgán provede nové řízení na základě právní moci rozhodnutí o povolení (nařízení) obnovy řízení. Na jeho průběh řízení se vztahují všechna procesní ustanovení upravující rozhodování v řízení u první instance, kdy původní a obnovené řízení tvoří jeden celek, přičemž nové řízení je pokračováním řízení původního. Správní orgán musí šetřit práv nabytých v dobré víře, poměřovat i možné újmy, které by obsahem nového rozhodnutí vznikly, přihlíží ke všemu, co vyšlo najevo v původním řízení, přičemž není vázán původně zjištěným skutkovým stavem a při projednávání je jeho povinností řízení doplnit tak, aby zejména s ohledem na nově objevené a zjištěné skutečnosti vydal ve věci správné

---

⁶⁶ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012, s. 302-303. Glosátor. ISBN 9788087576359.

⁶⁷ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 1.*

⁶⁸ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRAŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 279. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

rozhodnutí, kdy až toto nové pravomocné rozhodnutí ve věci, nebo také iuducium rescissorium ruší původní rozhodnutí.⁶⁹

---

⁶⁹ VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 279. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

6. Nové řízení a nové rozhodnutí podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

Institut nového rozhodnutí je zakotven v hlavě X, v ustanovení § 101 SpŘ, které se týká pouze institutu nového řízení a rozhodnutí a § 102 SpŘ, který je společným ustanovením pro obnovu řízení a vydání nového správního aktu v téže věci. Ve veřejné správě je často žádoucí změnit již vydané pravomocné rozhodnutí, nebo je zrušit a nahradit novým, zároveň běžné procesní nástroje k tomu nelze použít, neboť by jejich aplikace byla příliš zatěžující. Příkladem je případ, kdy proti rozhodnutí nebylo podáno odvolání a tak tedy nelze následně rozhodovat v odvolacím řízení, podmínky pro obnovu řízení nejsou dány, např. není naplněn některý z důvodů, na jehož základě může být povolena, v úvahu nepřipadá ani přezkumné řízení, protože rozhodnutí je v souladu se zákonem apod. V obdobných případech si tak někdy zákony pomáhají klausulí *rebus sic stantibus*⁶⁹, ale jsou i jiné situace, vyžadující zvláštní postup. Pro některé z nich je určen institut tzv. nového řízení a rozhodnutí. Pro úplnost tvrzení uvádím rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2004 sp. zn./č. j.: 6 Ans 1/2003 (Sb NSS 2005, sv. 9, s. 823), ve kterém je uvedeno, pokud nepamatuje zákonná úprava na potřebu vydat nové rozhodnutí při změně okolností, nebo také rozhodování *cum clausula rebus sic stantibus*, nelze takový nedostatek obejít výkladem práva. Pozitivum tohoto institutu je to, že řízení je co nejvíce zjednodušeno, a může tedy proběhnout rychle. Lze je zahájit na žádost i v případě, že původní řízení bylo zahájeno z moci úřední⁷⁰. Správní orgán je oprávněn využít podkladů původního rozhodnutí, včetně podkladů z řízení odvolacího, když se konalo⁷¹. V novém řízení, stejně jako v kterémkoli jiném, je správní orgán povinen šetřit práva, která účastník nabyl v dobré víře.⁷²

Z pohledu obsahové stránky se institut nového řízení a nového rozhodnutí neřadí do skupiny opravných prostředků, neboť nedochází k nápravě pochybení, vzniklých v rámci původního rozhodnutí. Už z povahy věci vyplývá, že tzv. nového rozhodnutí je nutno dovodit, že sama možnost žádat o nové rozhodnutí jako takové není opravným prostředkem. Podstatou nového rozhodnutí je nové

⁶⁹ Za předpokladu, že věci zůstanou tak jak jsou

⁷⁰ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 3.*

⁷¹ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 6.*

⁷² VOPÁLKA, Vladimír a Helena PRÁŠKOVÁ. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 276-277. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.

posouzení a zhodnocení již pravomocného rozhodnutí ve věci, která je posuzována z pohledu původních nebo nových předpokladů. Správní řád tak systematicky tento institut kategorizoval k obnově řízení.⁷³

Jak již bylo řečeno, nové řízení slouží k novému posouzení věci pravomocně rozhodnuté, přičemž, byť se podobá tzv. *iudicium rescissorium*, tedy obnovenému řízení, nejsou zde stanoveny žádné subjektivní či objektivní lhůty, ve kterých lze nové rozhodnutí vydat. Ve spojení s obnovou řízení platný správní řád, a to na rozdíl od předchozího správního řádu z roku 1967, upravuje i toto tzv. nové rozhodnutí, které je způsobilé obstát „samo o sobě“ s nesoucími společnými rysy s novým rozhodnutím, vydávaným ve druhém stádiu obnovy řízení. Nové rozhodnutí ve věci původní rozhodnutí zásadně neruší, jako je tomu v případě nového rozhodnutí vydaném ve druhém stádiu obnovy řízení. Výjimkou je nové rozhodnutí podle ustanovení § 101 písm. a) SpŘ, které brání vykonatelnosti nebo jiným právním účinkům původního rozhodnutí viz ustanovení § 102 odst. 9 SpŘ.⁷⁴ Důležitý je jeho význam, spočívající ve vyvolání účinků, odporujících právním účinkům původního rozhodnutí.

6.1. Důvody nového řízení a nového rozhodnutí

Důvody nového řízení s výsledkem vydání nového rozhodnutí jsou zákonem taxativně stanoveny v ustanovení § 101 SpŘ. Tento výčet umožňuje prolomit jednu ze zásad správního práva, *non bis in idem*, tedy ne dvakrát ve stejné věci, jež je projevem materiální právní moci rozhodnutí, která vyjadřuje závaznost správního aktu, jeho nezrušitelnost a nezměnitelnost ze strany správního, ale ani jiného orgánu. Současně vytváří překážku věci rozhodnuté, nebo také *rei iudicatae* ve vztahu k věci, která je předmětem správního aktu, a adresátům, vůči nimž správní akt působí.⁷⁵

Než přejdeme k samotnému výčtu důvodů, pro něž lze provést nové řízení a vydat nové rozhodnutí, dovolím si nakrátko pozůstat u důležitosti pojmu rozhodnutí s klauzulí *rebus sic stantibus*. Při změně vnějších okolností, za nichž byla vydána některá konstitutivní rozhodnutí, je možné, aby došlo k vydání nových rozhodnutí, která změní obsah upravený původním pravomocným

⁷³ JOSEF, Vedral. *Správní řád: komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 609. ISBN 80-7273-134-3.

⁷⁴ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012, s. 300-301. Glosátor. ISBN 9788087576359.

⁷⁵ KOPECKÝ, Martin. Význam materiální právní moci a *rei iudicatae* v právu správním. *Právník. Ústav státu a práva AV ČR*, 2016, (10), 843-862. ISSN 0231-6625.

rozhodnutím. Ta se označují tradičně jako rozhodnutí nebo také správní akty s klauzulí *rebus sic stantibus*, přičemž takovou dodatečnou změnu obsahu musí připouštět zákon. Vzhledem k vyjádřenému právnímu názoru, uváděném v rozsudku NSS ze dne 6. 10. 2015 sp. zn./č.j. 8 As 171/2014-67 by měl správní orgán i v takovém případě, kdy zvláštní zákon připouští zásah do materiální právní moci rozhodnutí, jednat spíše zdrženlivě, měl by i tehdy zvažovat požadavky ochrany veřejného zájmu a legitimního očekávání svých adresátů.⁷⁶

Dle platné právní úpravy lze uskutečnit nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci za prvé z důvodu podle písmene a):

tehdy, jestliže je to nezbytné při postupu podle ustanovení § 41 odst. 6 věty druhé. Ustanovení se týká situací, kdy správní orgán promine zmeškaný úkon za podmínek stanovených v ustanovení § 41 SpŘ a doplní řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto. Při doplnění řízení následně může zjistit skutečnosti, které jsou podkladem pro provedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí. Po zhodnocení nově doplněných skutečností ve vztahu k podkladům původního rozhodnutí bude vydáno nové rozhodnutí, které se může, ale nemusí lišit od rozhodnutí původního.⁷⁶

Za druhé, na základě důvodu písmene b), kdy novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla pravomocně zamítnuta. Vzhledem k podmínkám platného správního řádu má z důvodů tzv. nového rozhodnutí zřejmě největší význam tento případ, kdy má být novým rozhodnutím vyhověno žádosti, která byla pravomocným rozhodnutím zamítnuta, což v jistém úhlu pohledu evokuje úvahu stran úpravy překážky *rei iudicatae*, která ovšem v pojetí správního řádu jako *administratae* přichází v úvahu pouze v případě, pokud by šlo u nového rozhodnutí o případy přiznání téhož práva nebo uložení téže povinnosti téže osobě z téhož důvodů dle ustanovení § 48 odst. 2 SpŘ. V případě, že v předchozím řízení bylo rozhodnuto tak, že žádosti nebylo vyhověno a byla pravomocně zamítnuta, lze takto předmětnou žádost opět podat.⁷⁷ Pokud by žádost účastníka

---

⁷⁶ KOPECKÝ, Martin. Význam materiální právní moci a *rei iudicatae* v právu správním. *Právník. Ústav státu a práva AV ČR*, 2016, (10), 843-862. ISSN 0231-6625.

⁷⁶ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 564. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁷⁷ PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012, s. 301. Glosátor. ISBN 9788087576359.

neodůvodňovala zahájení nového řízení o žádosti, správní orgán rozhodne usnesením o tom, že se řízení zastavuje.⁷⁸

Důvod dle písmene c) spočívá v možnosti, kdy nové rozhodnutí z vážných důvodů především zvrátí nepříznivé následky původního rozhodnutí pro účastníka tak, že dodatečně stanoví nebo změní dobu platnosti nebo účinnosti rozhodnutí anebo lhůtu ke splnění povinnosti nebo dodatečně povolí plnění ve splátkách, popřípadě po částech. Vážné důvody, které by mohly změnit původní rozhodnutí zejména v neprospěch účastníka, tkví ve zkrácení doby platnosti nebo účinnosti rozhodnutí anebo lhůty ke splnění povinnosti a mohou vést k vydání nového rozhodnutí pouze za situace, že tak stanoví zákon.⁷⁹

Proto lze tedy říci, že předmětem nového řízení a nového rozhodnutí nemohou být jiné skutečnosti než ty, které jsou vymezeny v ustanovení § 101 písm. c). V tomto smyslu správní orgán neopravňuje k tomu, aby v rámci nového řízení a nového rozhodnutí v jiném, širším rozsahu zasahoval do dalších výroků původního rozhodnutí. V souvislosti s tímto důvodem dle ustanovení § 101 písm. c) SpŘ se vyslovil Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 13. 2. 2007 sp. zn./č. j.: 11 Ca 294/2006-30. Uvádí, že pojednávané ustanovení tak slouží zejména k odstranění tvrdosti původního rozhodnutí a poskytuje dodatečně změnit lhůtu ke splnění povinnosti. V dané věci zde bezprostředně souvisí s ustanovením § 68 odst. 2 SpŘ, podle kterého výroková část rozhodnutí obsahuje mimo jiné lhůtu ke splnění povinnosti, která se rozhodnutím ukládá, popř. jiné údaje potřebné k řádnému splnění této povinnosti. Takovým novým rozhodnutím o změně lhůty v tomto případě k vycestování nemění a ani nemůže měnit obsah výrokové části rozhodnutí, jímž bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, neumožňující vstup na území ČR. Tyto výroky původního rozhodnutí, proti nimž měl žalobce právo podat odvolání ve správním řízení i soudnictví, nabyly právní moci a vydáním nového rozhodnutí o změně lhůty k vycestování nejsou dotčeny.

Za vážné důvody lze považovat změnu okolností na straně dotčené osoby či předmětu rozhodnutí, nikoli však změnu právního stavu. V důsledku takové změny by tak mohlo dojít k nežádoucí retroaktivitě právní normy. Nové

---

⁷⁸ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 565. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

rozhodnutí ve věci z důvodu změny právního stavu by mělo vyplývat přímo z dotčeného právního předpisu, především z jeho přechodných ustanovení.

Provést nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci je uskutečnitelné z důvodu uvedeného pod písmenem d) v případě, že rozhodnutí ve věci bylo zrušeno jiným orgánem veřejné moci podle zvláštního zákona. Hovoříme tak zejména o situacích, kdy došlo ke zrušení rozhodnutí v rámci správního soudnictví soudem při postupu podle soudního řízení správního či rozhodnutí bylo zrušeno Ústavním soudem na základě ústavní stížnosti podle zákona o Ústavním soudu.⁷⁹

Na základě písmene e) je možné uskutečnit nové řízení a vydat nové rozhodnutí ve věci, pokud tak stanoví zvláštní zákon. Například podle ustanovení § 12 zákona o vodách, je možné, aby bylo změněno či zrušeno povolení k nakládání s vodami za podmínek v tomto ustanovení uvedených. Obvyklé je rozhodování podle klauzule změněných okolností (*rebus sic stantibus*) v oblasti práva sociálního zabezpečení.⁷⁹

Závěrem této kapitoly bych chtěla podotknout, že institut nového rozhodnutí není právně zakotven pouze ve správním řádu. Zná jej celá řada zvláštních zákonů. Hovořím tak o úpravě stavebního zákona, zákoně o vodách, zákoně o ochraně ovzduší a dalších. Naproti tomu úprava zákona, která tento institut zakotven nemá, je zákon daňový řád.

6.1.1. Související judikatura k § 101 písm. b)

Po převážně popisném výkladu úplného a vyčerpávajícího výčtu všech důvodů, pro které lze uskutečnit nové řízení a vydat nové rozhodnutí zakotvených v ustanovení § 101 SpŘ, jsem pro tuto praktickou podkapitolu zvolila důvod tohoto institutu upraveným pod písmenem b, neboť jak již bylo řečeno, vzhledem k podmínkám platného správního řádu má z důvodů tzv. nového rozhodnutí zřejmě největší význam, když má být novým rozhodnutím vyhověno žádosti, která byla pravomocným rozhodnutím zamítnuta.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 10. 2008 sp. zn./č. j.: 6 As 12/2008-73 řešil otázku, zda negativní rozhodnutí o opravě chyb v údajích katastru podle ustanovení § 8 odst. 1 popř 2 katastrálního zákona představují

---

⁷⁹ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 565. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

překážku věci rozhodnuté a zároveň jak takovou překážku chápat ve světle ustanovení správního řádu. Konstatoval, že negativní rozhodnutí o opravě údajů v katastrálním operátu nepředstavuje tzv. rei iudicatae. Katastrální zákon č. 344/1992 Sb. upravuje opravu chyb v katastrálním operátu v ustanovení § 8 a násl. Katastrální úřad opraví nesrovnalosti na základě podaného písemného návrhu vlastníka či jiné oprávněné osoby nebo i bez návrhu. Vyrozumění o opravě či o tom, že oprava nebude provedena, jelikož nebyla shledána chybovost údajů, se doručuje vlastníkovi nebo jiné oprávněné osobě. Především je třeba poukázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu publikované pod č. 986/2006Sb. NSS (rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2006, č. j. 2 As 58/2005-125), které závazně vykládalo povahu rozhodnutí o opravě chyb. Nejde o pouhá procesní rozhodnutí, ale může jimi být zasaženo do veřejných subjektivních práv. Právě toto negativní rozhodnutí nepovažuje Nejvyšší správní soud za věc rozhodnutou ve smyslu ustanovení § 48 odst. 2 SpŘ. Ustanovení § 48 odst. 2 SpŘ zakotvuje překážku řízení v podobě překážky věci pravomocně rozhodnuté tak, že přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu pouze jednou. Správní řád tak zakládá překážku řízení pouze tehdy, když právo již bylo přiznáno nebo byla uložena povinnost (v totožné věci) a pokud by byla žádost či návrh účastníka řízení zamítnuta, nejedná se o rozhodnutí, kterým by právo bylo přiznáno. Naopak upozorňuje na ustanovení § 101 písm. b) SpŘ, které předvídá vedení nového řízení a vydání nového rozhodnutí, a to právě za těch okolností, kdy se novým rozhodnutím vyhová žádosti, která dříve byla pravomocně zamítnuta. Překážka věci již rozhodnuté je tedy ve správním řízení formulována příliš úzce.

7. Společné ustanovení §102 institutu obnovy řízení a nového rozhodnutí

Ustanovení § 102 SpŘ upravuje vybrané otázky, které jsou společné jednak v režimu nového rozhodnutí vydávaného ve druhém stadiu obnovy tzv. *judicium rescissorium*, tedy v návaznosti na postup řízení podle ustanovení § 100 SpŘ, tak nového rozhodnutí, které přichází v úvahu vydávat samostatně podle ustanovení § 101 SpŘ. Proto je toto ustanovení jak uvádí i důvodová zpráva, společným ustanovením pro obnovu řízení a vydání nového správního aktu v téže věci.⁷⁹

Pojednávané ustanovení je rozděleno do devíti odstavců, upravujících věcnou příslušnost správních orgánů k vedení obnoveného řízení a nového řízení, dále odpovídá na otázku, kdo je účastníkem řízení, také upravuje postup zahájení nového řízení, důvod pro zastavení zahájeného na základě žádosti, pozastavení vykonatelnosti nebo jiné právní účinky, možnost využití podkladů původního rozhodnutí, zásadu ochrany práv nabytých v dobré víře, subsidiaritu ustanovení platných pro řízení v prvním stupni vůči novému řízení a účinky nového rozhodnutí.

7.1. Příslušnost správních orgánů k vedení obnoveného či nového řízení

Věcná příslušnost správního orgánu k vedení obnoveného řízení tzv. *judicium rescissorium* a nového řízení je upravena v ustanovení § 102 odst. 1 SpŘ. Obecně příslušný správní orgán k novému řízení je ten, který byl příslušný k původnímu řízení v prvním stupni. Jestliže bylo řízení obnoveno z důvodů týkajících se výlučně řízení před odvolacím správním orgánem, pak je příslušný k vedení obnoveného řízení odvolací správní orgán. Ovšem týká-li se důvod obnovy odvolacího i prvostupňového rozhodnutí, je k obnovenému řízení příslušný správní orgán, který byl příslušný k původnímu řízení v prvním stupni. Příslušnost k obnovenému řízení se tak odvíjí od řízení, ve kterém nastaly důvody k obnovenému řízení, oproti řízení o povolení či nařízení obnovy, k němuž je

---

⁷⁹ ONDRUŠ, Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005, s. 317. ISBN 8072015230.

vždy příslušný správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.⁶⁰ Na rozdíl od ustanovení § 64 odst. 2 SpŘ z roku 1967 nelze v případě, kdy se důvod obnovy řízení týká jen řízení před odvolacím orgánem, spojit rozhodnutí o obnově řízení s novým rozhodnutím ve věci. Není možné tak učinit na základě ustanovení § 140 SpŘ, neboť se jedná o navzájem navazující správní řízení.⁸⁰

Příslušnost k vedení obnoveného a nového řízení lze změnit na základě ustanovení § 131 či § 80 odst. 4 písm. b) a c), kdy dle prvně jmenovaného ustanovení tak může dojít ke změně na základě převzetí nebo pověření věci nadřízeným správním orgánem, nebo v případě postoupení věci jinému správnímu orgánu. Ve druhé variantě nadřízený správní orgán může věc převzít a rozhodnout tehdy, je-li správní orgán, který má konat, nekoná a je tedy nečinný, nebo může nadřízený správní orgán pověřit jiný správní orgán ve svém správním obvodu vedením řízení.

7.2. Účastníci v obnoveném či novém řízení

V obnoveném a novém řízení se účastníci řízení nemusí shodovat s účastníky původního řízení, neboť otázka, kdo je účastníkem řízení, se podle kritérií stanovených v ustanovení § 27 posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době nového řízení.⁶⁰ Takto uvedenou skutečností lze spatřit rozdíl nového řízení oproti přezkumnému řízení. V rámci institutu přezkumného řízení totiž zákon výslovně uvádí, že účastníci jsou ti, kteří se účastnili řízení původního.⁸¹ Pokud někdo ze stávajících účastníků řízení pozbyl legitimace být účastníkem řízení, správní orgán s ním již v obnoveném řízení nejedná a ani mu nesděljuje důvody. Naopak správní orgán vyrozumí o obnově řízení nejen účastníky řízení stávajícího, kteří toto postavení v obnoveném řízení nepozbyli, ale i ty účastníky řízení, kteří toto postavení nově získali. Kterýkoli z účastníků původního řízení je oprávněn podat žádost k zahájení nového řízení, přičemž okruh osob, které mohou podat žádost, správní řád rozšiřuje ještě o právní nástupce účastníků původního řízení, jestliže tímto rozhodnutím mohou být dotčeni.

---

⁶⁰ Viz: *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 2.*

⁸⁰ JEMELKA, Luboš, Klára PONĎĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 568. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁶⁰ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 100 odst. 2.*

⁸¹ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 95 odst. 4.*

7.3. Zahájení, průběh a zastavení nového řízení

Nové řízení je možné zahájit jednak na základě žádosti účastníka, jednak z moci úřední správním orgánem. Tomuto zahájení není překážkou ani skutečnost, že by původní řízení bylo započato z moci úřední a k zahájení nového řízení by byla podána žádost účastníka. Tento princip platí i naopak. Takto zahájené řízení má přispět ke zjednodušení zahájení nového řízení a sloužit k větší míře ochrany veřejného zájmu. Správní orgán tak může z moci úřední zahájit nové řízení a pravomocně zamítnuté žádosti v novém rozhodnutí vyhovět za podmínek podle ustanovení § 101 písm. b), který uvádí, že novým rozhodnutím bude vyhověno žádosti, která byla pravomocně zamítnuta. Také lze v novém řízení zahájeném na základě žádosti prodloužit lhůtu ke splnění povinnosti, která byla uložena v původním řízení zahájeném z moci úřední za splnění podmínek v ustanovení § 101 písm. c).^{82 70}

Neodůvodňuje-li podaná žádost účastníka zahájení nového řízení, přesněji vydání nového rozhodnutí, neboť řízení je zahájeno okamžikem podání žádosti věcně a místně příslušnému správnímu orgánu, rozhodne správní orgán usnesením o tom, že se řízení zastaví. Správní orgán tedy nezamítá rozhodnutím žádost o vydání nového rozhodnutí, ale usnesením řízení zastavuje, protože důvody uvedené v žádosti neodůvodňují vydání nového rozhodnutí. Správní orgán nemůže přijmout za svůj názor pouze skutečnosti, které účastník uvedl v žádosti, ale musí postupovat tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, o kterém nebudou důvodné pochyby. Lze tedy konstatovat, že i pro řízení, které je zahájeno na žádost, je důležitá aktivní činnost správního orgánu. Účastník, jemuž se usnesení oznamuje, proti němu může podat odvolání, které nemá odkladný účinek. Usnesení o tom, že byly shledány důvody pro zahájení nového řízení, se oznamuje pouze žadateli a těm osobám, vůči kterým již správní orgán učinil úkon, zpravidla oznámení o zahájení řízení.⁸³

Na žádost účastníka či z moci úřední lze v novém řízení s účinky od zahájení nového řízení nebo v průběhu nového řízení pozastavit vykonatelnost nebo jiné právní účinky původního rozhodnutí. Jedná se o období ustanovení § 100 odst. 6 SpŘ pro řízení o obnově, týkající se přiznání odkladného účinku.

---

⁸² JEMELKA, Luboš, Klára PONDELIČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 569. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁷⁰ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 3.*

⁸³ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 4.*

Pozastavit vykonatelnost nebo jiné právní účinky rozhodnutí lze z vlastního podnětu správního orgánu či na žádost účastníka řízení. Má-li se tak stát na základě žádosti účastníka, užije se obdobně ustanovení § 95 odst. 4 a 5 SpŘ.^{82 84} Toto ustanovení upravuje přezkumné řízení. Odstavec 4 upravuje účastníky řízení, mezi které řadí ty, kteří byli účastníky původního řízení, jak již zde bylo řečeno a odstavec 5 upravuje pozastavení vykonatelnosti nebo jiných právních účinků za předpokladu, že by hrozila vážná újma některému z účastníků anebo by byl ohrožen veřejný zájem. Odkázání na jmenované ustanovení odstavců 4 a 5 je zde proto, aby některý z účastníků nebyl opomenut⁸⁵, neboť všichni účastníci mají právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, nejedná-li se o žadatele, kterému bylo v plném rozsahu vyhověno.⁸⁶ Autor Vedral ještě vyjadřuje svůj názor v souvislosti s pozastavením vykonatelnosti a jiných úkonů správního orgánu. Uvádí, že pokud se rozhoduje o pozastavení vykonatelnosti a jiných právních účinků na žádost účastníka nového řízení, rozhoduje správní orgán usnesením. Pokud se tak děje z podnětu správního orgánu, nejedná se o usnesení, ale o jiný právní úkon. Nerozhodování usnesením o pozastavení vykonatelnosti a jiných právních účinků by bylo proti účelu správního řádu. Dotčení účastníci by jinak neměli možnost vyjádřit se k věci a podat opravný prostředek. Příkladem jednoho z následků je přerušování exekuce.⁸⁷

Co se týče průběhu nového řízení, které je koncipováno jako pokračování původního řízení a lze tak říci, že spolu tvoří jeden celek, může v novém řízení správní orgán využít podkladů původního rozhodnutí včetně podkladů pro rozhodnutí o odvolání, nevylučuje-li to důvod nového řízení. Správní orgán pak hodnotí podklady pro vydání rozhodnutí z původního a nového řízení jako celek a v jejich vzájemných souvislostech. Právní názor odvolacího správního orgánu je pro správní orgán prvního stupně provádějící nové řízení závazný, pokud se tento

---

⁸² JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 569. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁸⁴ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 5.*

⁸⁵ JOSEF, Vedral. *Správní řád: komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 620. ISBN 80-7273-134-3.

⁸⁶ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 36 odst. 3.*

⁸⁷ JOSEF, Vedral. *Správní řád: komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 620-621. ISBN 80-7273-134-3.

právní názor vlivem změny právního stavu nebo skutkových okolností nestal bezpředmětným.^{88 71}

Přesto, že jsou základní zásady činnosti správních orgánů upraveny již v úvodních ustanoveních platného správního řádu, zákonodárce zřejmě cítil potřebu zakomponovat zásadu šetření práv nabytých v dobré víře u nového řízení.⁸⁹ Ochrana dobré víry má důležitý význam především tehdy, kdy dojde ze zákona ke zrušení původního rozhodnutí a k zániku jeho účinků.

Jestliže společná ustanovení upravující nové řízení a nové rozhodnutí nestanoví ve svých ustanoveních jinak, bude se nové řízení řídit podle platných předpisů, upravujících prvostupňové řízení.⁹⁰

7.4. Vydání nového rozhodnutí a jeho účinky

Vydáním nového rozhodnutí, se původní rozhodnutí ve věci ruší. To ale platí pouze v případě obnovy řízení a dále v případě nového rozhodnutí podle ustanovení § 101 písm. a) SpŘ, vydávaném jenom v případě kdy je to nezbytné při prominutí zmeškání úkonu a správní orgán doplňuje řízení ve smyslu úkonu, jehož zmeškání bylo prominuto.⁹¹ Původní rozhodnutí ve věci se neruší rozhodnutím o nařízení či povolení obnovy, ale teprve s vydáním nového rozhodnutí v obnoveném řízení. O tomto následku budou účastníci poučeni v písemném vyhotovení rozhodnutí. Jedná se tak o další náležitost uváděnou v poučení rozhodnutí viz ustanovení § 68 odst. 5 SpŘ.⁹²

Správní orgán při rozhodování, zda účinky nového rozhodnutí nastanou zpětně od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti původního rozhodnutí (*ex tunc*), anebo od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti nového rozhodnutí (*ex nunc*), vychází z kritérií stanovených v ustanovení § 99 SpŘ, upravující účinky rozhodnutí v přezkumném řízení. Při rozhodování správní orgán přihlíží i k obsahu původního rozhodnutí a právním vztahům, které na základě původního rozhodnutí vznikly.⁹³

---

⁸⁸ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 570. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁷¹ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 6.*

⁸⁹ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 7.*

⁹⁰ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 8.*

⁹¹ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 41 odst. 6.*

⁹² *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 102 odst. 9.*

⁹³ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 570-571. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

U případů nových rozhodnutí podle ustanovení § 101 písm. b) až e) SpŘ, tedy vydaných ze zbývajících důvodů potom platí, že původní rozhodnutí nadále formálně existuje, nové rozhodnutí ovšem brání vykonatelnosti nebo jiným právním účinkům původního rozhodnutí. Pokud nejsou účinky nového rozhodnutí zřejmé z jeho obsahu, určí je správní orgán přímo ve výroku nového rozhodnutí, a to z důvodu odstranění případných pochybností vlivu na vykonatelnost nebo jiné právní účinky původního rozhodnutí.⁹⁴

V souvislosti s novým rozhodnutím vydaným v obnoveném řízení upozorňuje autor Jemelka na nabízenou otázku, jestli pro ně musí platit rovněž zákaz zásady reformace in peius, kdy správní orgán nemůže změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, ledaže odvolání podal také jiný účastník, jehož zájmy nejsou shodné, anebo je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo jiným veřejným zájmem.⁹⁵ Je možné se domnívat, že nikoli, protože tento zákaz platí pouze pro vztah mezi prvostupňovým a druhostupňovým rozhodnutím a obnovené řízení je svým způsobem samostatné. I když by se však na obnovené řízení jako na samostatné řízení nepohlíželo, domnívám se, že zákaz reformace in peius by uplatnitelný být neměl. Ke zhoršení postavení účastníka by totiž mohlo dojít jen tehdy, pokud by bylo o obnově řízení rozhodnuto ex offa, protože obnova řízení na žádost se uplatní zpravidla tehdy, když vyjdou najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit. Pro úplnost tohoto tvrzení dodávám, že již splněním podmínek pro provedení obnovy řízení z moci úřední je v podstatě zákaz reformace in peius vyloučen, neboť se neuplatní, když je napadené rozhodnutí v rozporu s právními předpisy či jiným veřejným zájmem. Autor Jemelka ještě k tomuto konstatuje, že obnova řízení z moci úřední je nařízena zvláště tehdy, když nebyl dostatečně zjištěn stav věci, kdy dochází k porušení zákona v podobě ustanovení §3 SpŘ, které uvádí, že pokud ze zákona nevyplývá něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a současně musel být na novém řízení veřejný zájem.⁹⁴

---

⁹⁴ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 571. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

⁹⁵ *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád: § 90 odst. 3.*

⁹⁴ JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 571. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.

7.4.1. Související judikatura ke společnému ustanovení § 102 odst. 9 SpŘ

V souvislosti s předchozí kapitolou uvádím rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015 sp. zn./č. j.: 4 As 84/2015-37.

V dané věci žalovaný svým rozhodnutím ze dne 2. 12. 2010 udělil licenci osobě zúčastněné na řízení na výrobu elektřiny ve fotovoltaické elektrárně, čímž dané osobě vzniklo oprávnění k výrobě elektřiny. Sídlem osoby zúčastněné na řízení byla Plzeň, Na Roudné 443/18, provozovna byla vymezena jako FVE Horní Libchava, k.ú. Horní Libchava, obec Horní Libchava, p. č. 1607, 1665/1. Na základě žádosti o změnu licence ze dne 10. 7. 2012 pak žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 7. 2012, rozhodl o změně této licence v údajích o držiteli licence (osobě zúčastněné na řízení) tak, že sídlo Plzeň, Na Roudné 443/18 bylo změněno na Praha, Nusle, Hvězdova 1716/2b. Na základě těchto rozhodnutí podal žalobce žalobu ve veřejném zájmu s odůvodněním, že pro udělení licence nebyly splněny podmínky stanovené v zákoně č. 458/2000 Sb. energetického zákona. Rozhodnutí o změně licence podle žalobce formálně mění celé původní rozhodnutí o udělení licence, ze správního spisu však nelze dohledat, z jakých důvodů bylo takto rozhodnuto a jaké důkazy byly provedeny, a změna neplyne ani z „kompletního výroku“, protože z něj nelze dle žalobce seznat, jak se rozhodnutí o změně licence dotýká původního rozhodnutí, zda jej celé nahrazuje anebo zda tak činí jen v rozsahu, v němž bylo ve skutečnosti prováděno řízení o změnu licence. Není tedy jasné, v jakém rozsahu nastaly účinky stanovené v ustanovení § 102 odst. 9 SpŘ, což podle žalobce činí rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalobce dále namítá, že samotné rozhodnutí o udělení licence je zatíženo vadami řízení, když žalovaný neodstranil rozpory v žádosti a licenci udělil i přes nejasnosti o skutečnostech rozhodných pro udělení licence. Vady spočívají v tom, že osoba zúčastněná na řízení předložila zprávu o revizi elektrické instalace, z níž plyne, že jako místo instalace je uvedeno Výstavba Fotovoltaického systému v k.ú. Horní Libchava, parc. č. 1577/1, 1607, 1665/11, což odpovídá údajům na žádosti, ale licence byla udělena pro provozovnu na pozemcích parc. č. 1607 a 1665/1 v k.ú. Horní Libchava, což neodpovídá ani údajům vyplývajícím z kolaudačního souhlasu, kde jsou pozemky identifikovány pod označením parc. č. 1607 a 1665/11. Žalovaný tak udělil licenci pro provozovnu umístěnou na jiných pozemcích, než žádala.

Krajský soud rozsudkem ze dne 30. 3. 2015 žalobu zamítl. Při posouzení věci soud vycházel z toho, že předmětem přezkumu je rozhodnutí o udělení licence, tedy rozhodnutí o udělení oprávnění k podnikání, nikoli rozhodnutí opravňující osobu zúčastněnou na řízení uvést energetické zařízení do provozu. Dále krajský soud uvedl, že z obsahu žádosti o změnu licence plyne, že předmětem byla změna sídla osoby zúčastněné na řízení. Předmět změny a řízení o ní, je tím vymezen jednoznačně, čemuž odpovídá i obsah rozhodnutí o změně, které se od původního rozhodnutí o udělení licence liší právě v údaji ohledně sídla osoby zúčastněné na řízení. Rozhodnutí o změně licence je rozhodnutím formulářovým, a byť v sobě zahrnuje původní, změnou dotčený text licence, nemá ve vztahu k předchozímu rozhodnutí o udělení licence právní účinky obdobné účinkům ve smyslu ustanovení § 102 odst. 9 SpŘ, tedy odklizení předchozích rozhodnutí týkajících se téže licence. Nemůže být přitom dalším „novým“ rozhodnutím o „udělení“ licence již toho důvodu, že se skutkově opírá pouze o doklady týkající se změny a zakládá právní účinky jen ve vztahu k nově posuzovaným skutečnostem v návaznosti na obsah žádosti. Krajský soud k této námitce uzavřel, že změna se původního rozhodnutí dotýká v údaji o sídlu osoby zúčastněné na řízení a rozhodnutí o změně licence tak ze shora uvedených důvodů není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, jak žalobce namítá.

Proti rozsudku Krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitkám stěžovatele, podle kterých rozhodnutí o změně formálně mění celé rozhodnutí o udělení licence a že je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Argumentuje, že se nejedná o změnu původního rozhodnutí o udělení licence postupem podle energetického zákona. Stejně tak nepřisvědčuje námitce stěžovatele, dle které je argumentace krajského soudu vnitřně rozporná, neboť na jedné straně konstatuje, že rozhodnutí o změně nemůže mít účinky nového rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 102 odst. 9 SpŘ, tj. nejedná se o rozhodnutí zcela nahrazující rozhodnutí původní o udělení licence. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje se závěrem krajského soudu a kasační stížnost tak zamítl pro nedůvodnost.

V dané věci se i já ztotožňuji s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu, neboť se shodně domnívám, že pokud rozhoduje správní orgán o žádosti o změnu rozhodnutí o udělení licence podle zákona č. 458/2000 Sb, tak, že vydá „úplné znění“ původního rozhodnutí o udělení licence se zahrnutím měněných údajů sídla držitele licence, nezakládá to samo o sobě nepřezkoumatelnost rozhodnutí o

změně licence, protože se týká jen účinků ve vztahu k měněným údajům a v tomto případě se nejedná o „nové rozhodnutí“ ve smyslu ustanovení § 101 SpŘ, které by nahrazovalo původní rozhodnutí o udělení licence.

8. Obnova řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, je svou povahou především procesní předpis, koncipovaný jako svébytný a do značné míry autonomní. Procesním pramenem správního soudnictví je i zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, kdy správní soudy, tedy krajské soudy a Nejvyšší správní soud s touto platnou právní úpravou správního řádu pracují nejen v rámci přezkumu rozhodnutí správních orgánů, ale jsou jím samy vázány při vyslovování nicotnosti správních rozhodnutí, neboť jen správní řád stanoví důvody nicotnosti, navíc upravuje tzv. dohodovací řízení, které předchází podání kompetenční žaloby.

V pojmu „správní soudnictví“ má základní důležitost „soudnictví“ jako genus proximum a slovo „správní“ jen differentiam specificice, neboť jde o druh soudnictví v jeho plném významu. Rozdíl mezi soudnictvím a veřejnou správou spočívá mimo jiné také v tom, že zatímco soudnictví vykonávají právnícky kvalifikovaní soudci, veřejná správa naopak disponuje v četných svých oborech, ale právnícky kvalifikovaných úředníků v ní působí podstatně méně. Ve výkonu správního soudnictví je uplatňován obdobný mechanismus poskytování spravedlivé ochrany subjektivním právům jako při výkonu obecného soudnictví.⁹⁶

Podle soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) rozhodují správní soudy v jediném stupni. Proti jejich rozhodnutí není možné podat odvolání ani žádný jiný řádný opravný prostředek. Proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů, pomineme-li výjimky např. ve věcech volebních, je však možné podat mimořádný opravný prostředek.

Institut obnovy řízení spolu s kasační stížností jsou jediné opravné prostředky ve správním soudnictví. Ustanovení o obnově řízení jsou v soudním řádu správním zasazena do třetí části, a sice do její hlavy III nadepsané „Opravné prostředky“, do dílu druhého za díl o kasační stížnosti. Je koncipována, jako obnova řízení *strigo sensu*, tedy vlastní obnova řízení.

---

⁹⁶ Třetím důvodem je zrušení rozsudku, jímž byl soud vázán, u kterého se tříletá lhůta se neuplatní, viz: ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. Správní soudnictví a jeho dvě "větve" aneb srovnání řízení podle části 5. občanského soudního řádu a řízení o žalobě proti nezákonnému rozhodnutí podle soudního řádu správního. *Dny práva: Days of Law 2008 : ...ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. Brno: Masarykova univerzita, 2009, s. 126. ISBN 978-80-210-4733-4.

Obnova řízení není přípustná proti rozhodnutí o kasační stížnosti. Také není přípustná, směřuje-li návrh jen proti důvodům rozhodnutí nebo proti výroku o nákladech řízení. Soudní řád správní stanovuje poměrně úzkou přípustnost návrhu na obnovu řízení. Dále není přípustná zejména v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Totiž, je-li podán v této věci návrh na obnovu řízení, soud jej jako nepřípustný odmítne.⁹⁷ Podle důvodové zprávy je tomu tak proto, že účastník řízení má možnost iniciovat obnovu správního řízení. Je přípustná a lze ji tedy uplatnit v řízení o žalobách před nezákonným zásahem správního orgánu a v řízení ve věcech politických stran, tedy tam, kde soud sám zjišťoval skutkový stav věci.⁹⁸

Návrh na obnovu řízení nemá devolutivní účinek. Příslušným soudem k řízení je soud, který vydal rozhodnutí, proti němuž návrh na obnovu řízení směřuje, a za účastníky řízení jsou považováni ti, kteří podali návrh na obnovu řízení, a dále ti, kdo byli účastníky řízení před soudem, proti jehož rozhodnutí návrh na obnovu řízení směřuje.⁹⁹

Lhůta k podání návrhu na obnovu řízení je stanovena subjektivní, a to tři měsíce ode dne, kdy ten, kdo obnovu řízení navrhnul, se dozvěděl o důvodech obnovy a objektivní lhůta, kdy po třech letech od právní moci napadeného rozhodnutí může být návrh podán jen tehdy, jestliže byl zrušen trestní rozsudek, jímž byl soud při svém rozhodování vázán.¹⁰⁰

Důvodem obnovy řízení, které bylo ukončeno pravomocným rozsudkem, jsou nové důkazy nebo skutečnosti, jež bez viny navrhovatele nebyly nebo nemohly být v původním řízení uplatněny. Dalším důvodem je, že bylo rozhodnuto jinak o předběžné otázce, jestliže výsledek obnoveného řízení může být pro něj příznivější.¹⁰¹

Autor Sládeček upozorňuje ještě na zvláštní důvod obnovy podle soudního řádu správního. Zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), kterým bylo do právního řádu zavedeno tzv. opatření obecné povahy, došlo také k novelizaci zákona č. 150/2002., soudní řád správní, kterým byla zakotvena pravomoc Nejvyššího správního soudu přezkoumávat a rušit opatření obecné

---

⁹⁷ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1.9.2005.* In: . č.j.: 3 Azs 219/2005-51.

⁹⁸ *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 114 odst. 1, 2, 3.*

⁹⁹ *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 112 a § 113.*

¹⁰⁰ *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 115 odst. 1, 2.*

¹⁰¹ *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 111.*

povahy, přičemž již od 1. 1. 2012 jsou na základě zákona č. 303/2011 Sb., k tomuto věcně příslušné krajské soudy. Tak se také stalo, že novela provedená zákonem č. 127/2005 Sb. do znění s. ř. s. zařadila i nový důvod obnovy správního řízení ve svém ustanovení § 101d odst. 3 s. ř. s. Toto ustanovení uvádí, že pokud bylo na základě opatření obecné povahy, které bylo zrušeno, nebo bylo na základě části opatření obecné povahy, která byla zrušena, rozhodnuto o správním deliktu a toto rozhodnutí nebylo dosud vykonáno, je zrušení opatření obecné povahy důvodem pro obnovu řízení podle ustanovení příslušného procesního předpisu.¹⁰² Souhlasím s autorem Sládečkem, když hovoří o začlenění tohoto důvodu obnovy správního řízení do s. ř. s. jako systematicky poněkud neobvyklým, neboť sama jsem po tomto důvodu obnovy musela zapátrat. Legračně ale tento autor poukazuje na správní řád, který to s. ř. s. oplácí tím, že upravuje některé důvody nicotnosti správního aktu, které může vyslovit pouze správní soud.¹⁰³ Nicméně tento důvod obnovy řízení v praxi nejspíš často využitelný není, vzhledem k podmínce „nevykonání“ pravomocného správního rozhodnutí o správním deliktu, bude v reálném životě málokdy splněná.¹⁰⁴

Návrh na povolení obnovy nemůže být nikterak bezformální. V ustanovení § 116 SřS jsou zakotveny náležitosti takového návrhu. Jedná se o označení rozhodnutí, proti němuž návrh směřuje, v jakém rozsahu se napadá, zákonný důvod návrhu, vylíčení skutečností, které nasvědčují tomu, že návrh je podán ve lhůtě, a návrh na provedení důkazů, jimiž má být důvodnost návrhu prokázána.

Co se týče odkladného nebo také suspenzivního účinku návrhu na obnovu řízení, platí, že ho nemá. Soud jej však může na návrh přiznat, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší

---

¹⁰² SLÁDEČEK, Vladimír. *K důvodům obnovy správního řízení*. Správní právo [online]. 2013, 46(3), 134 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

¹⁰³ Správní orgán může prohlásit nicotnost pouze z důvodu absolutní věcné nepřislušnosti (§77 odst. 1 správní řád, nulitu z důvodu zjevné vnitřní rozpornosti nebo právní či faktické neuskutečnitelnosti, příp. trpí-li rozhodnutí jinými vadami může vyslovit jen správní soud (§77 odst. 2 správní řád a §76 odst. 2 s.ř.s. soud však může vyslovit nicotnost i z důvodu věcné nepřislušnosti. Srov.: JOSEF, Vedral. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012, s. 665. ISBN 978-80-7273-166-4. a ŠIMÍČEK, V. Prohlašování nicotnosti. In: KADEČKA, S., MAREK, D. (eds). *Nový správní řád v praxi krajských úřadů II. Sborník ze 2. a 3. zimní konference/workshopu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 90. ISBN 978-80-7380-250-9.

¹⁰⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *K důvodům obnovy správního řízení*. Správní právo [online]. 2013, 46(3), 137 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx

újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.¹⁰⁵

I zde se řízení dělí na dvě fáze. Řízení o povolení obnovy a řízení obnovené. V první fázi se zkoumá, zda je dán důvod obnovy a ve druhé fázi, poté, kdy je obnova řízení povolena, se provede nové řízení ve věci samé. Soudní řád správní neupravuje situaci, kdy soud dospěje k názoru, že v rámci obnoveného řízení není možno vydat rozhodnutí jiného obsahu než rozhodnutí původní. Pokud soud povoluje obnovu řízení, došel pouze k závěru, že zde existuje pravděpodobnost, že rozhodnutí v obnoveném řízení bude odlišné od původního rozhodnutí. V popsaném případě bude muset soud vydat rozhodnutí o stejném obsahu jako rozhodnutí původní.

8.1. Související judikatura k § 111, § 114 odst. 1 s. ř. s.

Jako předmět této kapitoly jsem zvolila rozsudek Nejvyššího správního soudu týkající se přípustnosti obnovy řízení ve správním soudnictví ze dne 24. 5. 2016 sp. zn./č. j.: 4 Ads 82/2016-60.

V daném případě se žalobkyně domáhala svým návrhem ze dne 11. 2. 2016 povolení obnovy řízení ukončeného rozsudkem krajského soudu ze dne 17. 7. 2014, kterým krajský soud zamítl žalobu žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2012, jímž žalovaný změnil ve výroku rozhodnutí Úřadu práce, kterým žalobkyni nebyla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi.

Krajský soud usnesením ze dne 8. 3. 2016 návrh žalobkyně na obnovu řízení podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl a rozhodl, že žalobkyni se nepřiznává osvobození od soudních poplatků, a co se týče návrhu žalobkyně, aby jí byl ustanoven zástupce z řad advokátů, se rovněž zamítá a žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud totiž shledal, že s ohledem na ustanovení § 114 s. ř. s. není návrh žalobkyně na obnovu řízení ve věci uvedeného rozsudku krajského soudu přípustný.

Žalobkyně, dále stěžovatelka, proti tomuto usnesení krajského soudu podala včas kasační stížnost, v níž navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil, vrátil mu věc k dalšímu řízení a dále také požádala o ustanovení zástupce a osvobození od soudních poplatků.

---

¹⁰⁵ *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní: § 73 odst. 2.*

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 19. 4. 2016 žalobkyni nepřiznal osvobození od soudních poplatků, zamítl žádost o ustanovení zástupce a zároveň žalobkyni vyzval, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení rozsudku předložila plnou moc udělenou advokátovi nebo prokázala, že má vysokoškolské právnické vzdělání. V doplněních kasační stížnosti stěžovatelka namítala, že vydaná rozhodnutí jsou v rozporu s ústavním pořádkem a nezákonná. Krajský soud se podle ní nezabýval jejími tvrzeními, neboť podle ní splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí, a že její nárok na tento příspěvek krajský soud nesprávně posoudil. Žalovaný naopak navrhl kasační stížnost zamítnout, neboť krajský soud rozhodl správně, jelikož stěžovatelčin návrh nesplňoval požadavky na přípustnost obnovy řízení uvedené v ustanovení § 114 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že podle ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu nebo ve věcech politických stran a politických hnutí. Návrh stěžovatelky na povolení obnovy řízení ve věci, v níž krajský soud rozhodl rozsudkem ze dne 17. 7. 2014, je nepřipustný, neboť v této věci krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného, které se týkalo přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi, a nejedná se tudíž o věc, v níž je podle ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. obnova řízení přípustná. Nejvyšší správní soud ostatně již v rozsudku ze dne 15. 12. 2010, č. j. 6 Ads 88/2010-194, judikoval, že přípustnost obnovy řízení je podle ustanovení § 111 a § 114 s. ř. s. omezena jen na řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a ve věcech politických stran a hnutí, která byla výhradně ukončena pravomocnými rozsudky, v ostatních případech obnova řízení není přípustná. Krajský soud proto nepochybil a postupoval správně, když návrh stěžovatelky na povolení obnovy řízení usnesením odmítl podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud došel k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná a proto se nezabýval dalšími námitkami stěžovatelky vznesenými v kasační stížnosti.

S ohledem na uvedenou problematiku obnovy řízení podle soudního řádu správního si dovoluji konstatovat, že rozsah použití tohoto mimořádného opravného prostředku je poměrně úzký, neboť může být uplatněn jen proti pravomocným rozsudkům, na rozdíl od kasační stížnosti není možný proti usnesení a je přípustný pouze ve věcech ochrany před nezákonným zásahem a ve věcech politických stran. Jeho možné uplatnění je tedy velmi striktní, když se může týkat pouze vymezených řízení.

9. Obnova řízení podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

I v daňové oblasti se čas od času stane, že se původní rozhodnutí správce daně ukáže jako nesprávné a není již možno ho napravit řádným opravným prostředkem. V úvahu pak přicházejí mimořádné opravné prostředky a dozorčí prostředky. Tedy návrh na povolení obnovy řízení a dozorčí prostředky, mezi něž patří obnova řízení a nařízení přezkoumání rozhodnutí. Institut obnovy řízení, je v daňových řízeních řazen k méně často využívaným právním prostředkům nežli odvolání, a to ať již z pohledu mimořádného opravného prostředku či prostředku dozorčího práva.

Obnova řízení, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím, připadá v úvahu dle ustanovení § 117 odst. 1 daňového řádu jednak na návrh příjemce předmětného rozhodnutí, tak i aktivním postupem ex officio správce daně. Pro použití obnovy řízení je nutno splnit především následující vstupní podmínky.

Za prvé, vyšly najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění příjemce rozhodnutí nebo správce daně uplatněny v řízení již dříve a mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí, za druhé, bylo-li rozhodnutí učiněno na základě padělaného nebo pozměněného dokladu anebo dokladu obsahujícího nepravdivé údaje, křivé výpovědi svědka nebo nepravdivého znaleckého posudku, za třetí, jestliže bylo rozhodnutí dosaženo trestným činem, anebo za čtvrté, kdy rozhodnutí záviselo na posouzení předběžné otázky a příslušný orgán veřejné moci o ní dodatečně rozhodl jinak způsobem, který má vliv na toto rozhodnutí a jemu předcházející řízení.¹⁰⁶ Uvedené věcné důvody pro obnovu řízení podle daňového řádu, uvedené v taxativním výčtu se neužijí pro nápravu právních vad. Nadto má možnost podat dodatečné přiznání nebo vyúčtování, které má před obnovou řízení přednost a dle ustanovení § 117 odst. 2 daňového řádu je přímo překážkou pro obnovu nalézacího řízení.

Návrh na povolení obnovy řízení se podává u správce daně, který v dané věci rozhodl v prvním stupni, přičemž dle ustanovení § 118 odst. 2 daňového řádu lze takový návrh podat ve lhůtě do šesti měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o důvodech obnovy řízení. Návrh musí obsahovat okolnosti svědčící o tom, že je důvodný a údaj o tom, že je dodržena lhůta pro podání návrhu. O

---

¹⁰⁶ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád: § 117 odst. 1 písm. a) - d).

povolení či nařízení obnovy pak rozhoduje správce daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni, kdy návrhu buď vyhoví a povolí obnovu řízení, anebo návrh pro nedůvodnost zamítne, přičemž je v obou případech proti rozhodnutí správce daně přípustné odvolání. Pokud se týče možnosti přezkoumání rozhodnutí o povolení obnovy řízení a rozhodnutí o zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení ve správním soudnictví, sjednocený názor Nejvyššího správního soudu připouští soudní přezkum obou rozhodnutí.¹⁰⁷ I zde je složen proces obnovy řízení ze dvou fází, kdy se v první fázi posuzuje splnění podmínek pro obnovu řízení a v druhé fázi po povolení či nařízení obnovy dochází k již obnovenému řízení, které provádí ten správce daně, v jehož vedeném řízení uvedené důvody nastaly.

Také platí, že obnovu nalézacího řízení lze povolit nebo nařídit, pokud neuplynula lhůta pro stanovení daně.¹⁰⁸ Tato lhůta činí tři roky a skončí nejpozději uplynutím deseti let od jejího počátku.¹⁰⁹ Lhůta pro stanovení daně se prodlužuje o jeden rok tehdy, bylo-li v posledních dvanácti měsících před uplynutím dosavadní lhůty pro stanovení daně zahájeno řízení o mimořádném opravném nebo dozorčím prostředku.¹¹⁰ Obnovu řízení při placení daní pak lze povolit či nařídit jen, pokud neuplynula lhůta pro placení daně, kdy tato lhůta činí šest let a končí uplynutím nejpozději dvacátého roku od jejího počátku.¹¹¹ Ve zbývajících případech pak lze obnovu řízení povolit či nařídit do třech let ode dne právní moci rozhodnutí ukončujícího toto řízení, přičemž platí, že správce daně musí v těchto lhůtách stihnout rozhodnutí o povolení či nařízení obnovy řízení vydat a rovněž oznámit. Při rozhodování o obnově řízení zkoumá správce daně jen to, zda je dán některý z důvodů obnovy. Průběhem ani výsledkem vyměřovacího řízení se nad rámec těchto důvodů nezabývá. Námitkou poukazující na vady vyměřovacího řízení proto nelze účinně zpochybnit zákonnost rozhodnutí ve věci obnovy řízení.¹¹² Výrok nového rozhodnutí pak může být shodný s původním rozhodnutím, nebo může být od původního rozhodnutí odlišný, anebo dojde k vydání nového rozhodnutí, kterým je jen původní rozhodnutí zrušeno. Příkladem je zjištění v rámci obnoveného řízení, že původní rozhodnutí nemělo být správcem daně vydáno.

---

¹⁰⁷ *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.1.2009.* In: . č.j.: 2 Afs 92/2008-123.

¹⁰⁸ *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád: § 119 odst. 4.*

¹⁰⁹ *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád: § 148.*

¹¹⁰ *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád: § 148 odst. 2 písm. c).*

¹¹¹ *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád: § 160.*

¹¹² *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.5.2008.* In: . č.j.: 1 Afs 59/2008-58.

Vzhledem k výše uvedeným požadavkům, zdaleka ne u každého rozhodnutí, u kterého je předpoklad, že daň nebyla stanovena správně, budou splněny podmínky pro obnovu řízení. Většina sporů o možnost či nemožnost obnovy řízení se soustředí do posuzování otázek, zda důvody, které jsou uváděny jako argument pro obnovu řízení, jsou opravdu natolik nové a zásadní, že nemohly být uplatněny v původním, již skončeném řízení. Přesto, že spousta rozsudků pochází ještě z let již zrušeného zákona o správě daní a poplatků (ZSDP), pro obdobnou úpravu v daňovém řádu jsou vybrané judikáty použitelné i v dnešní době.

9.1. Související judikatura k § 117 odst. 1 písm. a) daňového řádu

V rámci problematiky obnovy řízení je jistě nejfrekventovanější aplikace ustanovení §117 odst. 1 písm. a) daňového řádu, tedy návrh na obnovu řízení či nařízení obnovy řízení z důvodu, že vyšly najevo skutečnosti nebo důkazy, které nemohly být bez zavinění příjemce rozhodnutí či správce daně uplatněny v řízení již dříve a přitom mohly mít podstatný vliv na výrok rozhodnutí. K této problematice se vyslovil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 7. 2012 sp. zn./č. j.: 1Afs 43/2012-42.

V dané věci daňovému subjektu chyběly doklady, které potvrzovaly jeho tvrzení uvedené v daňovém přiznání. Proto mu byla doměřena daň a neuspěl ani v podaném odvolání. Až dodatečně pak zjistil, že předmětné dokumenty byly založeny omylem u jiného daňového subjektu. Proto následně požádal o obnovu řízení. Ta mu však povolena nebyla, neboť nešlo o nové doklady, které by bez jeho zavinění nebylo možno v původním řízení použít. Skutečnost, že doklady byly, byť neúmyslně, nesprávně uloženy a našly se až dodatečně, není možno chápat jako novou skutečnost. Proto obnova řízení nebyla povolena.

Souhlasím se závěrem Nejvyššího správního soudu, který se zcela ztotožňuje ve svém závěru s názorem žalovaného i Krajského soudu, kteří posoudili jako chybné tvrzení stěžovatele, že nalezené doklady omylem připojené k dokladům jiného daňového subjektu jsou novum v řízení a odůvodňují tak obnovení řízení. Naopak doložené doklady je nutno posoudit jako skutečnosti, které objektivně existovaly, stěžovatel o nich ale věděl a mohl je uplatnit již v původním řízení o dani. Fakt, že je stěžovatel neměl k dispozici či je nemohl nalézt, nezakládá důvod pro povolení obnovy řízení. Aby správce daně mohl

povolit obnovení řízení podle ustanovení § 54 odst. 1 písm. a) ZSDP, dnes podle ustanovení § 117 odst. 1 daňového řádu, muselo by se jednat o skutečnosti, které stěžovatel buď vůbec neznal, nebo by je bez svého zavinění nemohl v řízení uplatnit. Kasační stížnost žalobce proto zamítl.

10. Institut obnovy řízení a jeho postavení jako opravného prostředku v systematice správního práva dnes

Jistě se shodneme na tom, že opravné prostředky ve správním řízení, neboť to tak i právní úprava u jednotlivých prostředků ve svých ustanoveních uvádí, mají obecně představovat významnou součást systému právních záruk ve veřejné správě, neboť nabízí možnost obrany či ochrany v podobě právního nástroje, který má sloužit k přezkoumání správního rozhodnutí nejen pro jeho případné vady, ale účastníkům správního řízení má sloužit rovněž k vyjádření nespokojenosti v případě, že předmětné rozhodnutí považují subjektivně za nepříznivé. Podle toho v jakém okamžiku je napadené rozhodnutí podrobeno přezkumu, rozlišujeme ještě opravné prostředky na ty v dispozici účastníka na řádné (odvolání, rozklad, odpor) a mimořádné (obnova řízení) a prostředky dozoru v moci správních orgánů (přezkumné řízení, nařízení obnovy řízení).

Teoreticky se tedy zdá, když nám právní úprava alespoň ve svých ustanoveních poskytuje tolik opravných prostředků, nabízených k možné obraně, za dosažením spokojenosti toho kterého účastníka, že právně zakotvena je existence ochrany práv účastníků správního řízení. Na druhé straně tomu přispívá i fakt, a to i ve vztahu k dobré správě, že veřejná správa a správní orgány jsou při své činnosti vázány právními předpisy, dále i dbání na to, aby byly předpisy dodržovány ať už v podobě různých kontrol veřejné správy nebo k naší problematice, už jen možnost, v daných případech povinnost přezkoumání rozhodnutí, jež má taktéž zvyšovat záruky zákonnosti rozhodování správních orgánů, představující i jednu ze záruk ochrany práv jednotlivce a ochrany veřejného zájmu v činnosti veřejné správy.

Nepochybuji, že každý z nás již v nějakém správním řízení byl. Troufám si říci, že i když správní řízení mají být vedena tak, aby správní orgány spolehlivě zjistily stav věci, o němž nebudou důvodné pochybnosti, ale aby ani nedocházelo ke zbytečným průtahům řízení a jejich účastníkům nevznikaly zbytečné náklady, umožnit osobám uplatňovat jejich práva a zájmy, šetřit práv nabytých v dobré víře a přitom uplatňovat svou pravomoc pouze k účelům, k nimž mu byla zákonem svěřena, na základě praxe musím konstatovat, že se některá správní řízení zdají být spíš nekonečná a setkávám se i s případy, kdy konkrétně státní podnik má tak

upravené podmínky pro případné řešení možného sporu, že ještě před tím, než se vůbec člověk může na základě svých podnětů dostat do zahájeného správního řízení např. před ústřední správní úřad, je radno si pečlivě nastudovat možnosti dosažení svého práva či svého ospravedlnění. Chci tím říct, že i když nám právní úprava nabízí prostředky, na základě nichž dosáhneme přezkumu rozhodnutí před odvolacími orgány, ne vždy účastníci daného správního řízení využijí. Buď své možnosti a právní zbraně ani neznají, nebo je situace, kterou se snažím nastínit, že nabízené opravné prostředky, na které má právní nárok účastník zná, ale nakonec jich snad ani nevyužije, neboť již předem nechce riskovat, že vynaloží spousty výdajů a času proto, aby nakonec správní orgány rozhodly pouze toliko jako formálně, se strachem založení „nebezpečného precedentu“ bez ohledu mnohdy na spravedlnost a logiku věci. Nyní bychom se asi měli „radovat“ z další nabízené zbraně, a to přezkumu své věci před soudy v rámci správního soudnictví. Opět si troufám ale konstatovat, že po martyriu před správními orgány, tedy kolečka, které trvalo třeba i více než jeden rok, neboť je přece podmínkou správního soudnictví, aby se daná osoba, domáhala ochrany práv, až po vyčerpání všech řádných opravných prostředků se nespokojený účastník řízení raději vzdá.

Konečně se dostáváme k opravnému prostředku obnově řízení. I když z vlastní praxe s tímto institutem vlastní zkušenost zatím nemám, své hodnocení budu aplikovat na základě judikatury, právních předpisů a odborné literatury. Začneme-li srovnáním regulace důvodů obnovy správního řízení ještě podle předchozí úpravy z roku 1967 a současné úpravy, jsem toho názoru, že došlo k výraznému oslabení postavení, respektive práv účastníka řízení při využití obnovy správního řízení, jakožto jediného mimořádného opravného prostředku. Jistě lze spatřit problém zejména jak v omezení důvodů obnovy řízení, tak ale i v zavedení správního uvážení u všech důvodů obnovy. V praxi to znamená, že vlastně není dán právní nárok na obnovu řízení, v případech stanovených zákonem, ale pouhý nárok na projednání žádosti o obnovu správního řízení. Protože rozhodnutí o povolení obnovy je tak jako tak výhradně závislé na správní diskreci. Lze říci, že v řízení o povolení obnovy bude správní orgán v podstatě spekulovat na základě pouhého odhadu, meritorního posouzení věci. Četnost uplatnění řádných opravných prostředků oproti mimořádným opravným prostředkům je jistě bez sporu vyšší. I když jsou řádné opravné prostředky využívány, často jejich uplatněním nakonec nedojde k uspokojení účastníka řízení, byť je rozhodnutí vydané v odvolacím řízení v souladu s právními

předpisy. Obnova řízení jakožto mimořádný opravný prostředek, představující možnost ochrany, alespoň dle judikatury je účastníky řízení využívána, ale převážně končí zamítnutím pro nedůvodnost. Myslím si, že jen mimořádně správní orgány uznají důvody pro obnovu řízení, na základě kterých správní řízení opravdu obnoví. Přihlédněme k právnímu zakotvení obnovy řízení, které nalezneme v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád v hlavě X v ustanovení §100 a společnému ustanovení §102. Každého jistě napadne, a co ustanovení § 101 SpŘ? Institut nového rozhodnutí podle ustanovení § 101 SpŘ, má některé společné rysy s novým rozhodnutím, vydávaným ve druhém stadiu obnovy řízení, přesto je ale v mnoha směrech odlišné. Zakotvení nového rozhodnutí do ustanovení § 101 správního řádu považuji za matoucí, neboť vzhledem k tomu, že toto ustanovení § 101 navazuje na ustanovení § 100 SpŘ, který upravuje institut obnovy řízení, zvláště laikům nemusí být hned jasné, že se nejedná o nové rozhodnutí, vydávané ve druhém stadiu obnovy řízení, ale o nové rozhodnutí, které je způsobilé obstát samo o sobě. Zrovna tak přistupuji kritickým pohledem k ustanovení § 102 SpŘ, které je společným ustanovením pro nové rozhodnutí, ale i pro nové rozhodnutí vydávané ve druhém stadiu obnovy řízení. Domnívám se, že de lege ferenda, by bylo vhodné předmětné ustanovení zrušit. Ustanovení jak pro rozhodnutí, vydávané ve druhém stadiu obnovy řízení, tak pro nové rozhodnutí rozdělit a zakotvit samostatně, neboť by to přinejmenším vedlo k větší přehlednosti.

11. Závěr

Předmětem této diplomové práce je v zásadě pojednání o právním institutu obnovy správního řízení, vedeném podle obecného právního předpisu upravujícího správní řízení, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Každé správní řízení regulované správním řádem, které je zpravidla ukončené rozhodnutím ve věci, je nemyslitelné bez dodržování procesních zásad, kterými jsou zejména zásada zákonnosti, uplatňování pravomoci správním orgánem, šetření práv nabytých v dobré víře, poučovací a další.

V případě fakultativního opravného řízení, jehož účelem je zjednání nápravy případných zjištěných vad a nedostatků, tedy představují významnou součást správního řádu opravné prostředky.

Institut obnovy správního řízení, který je svou povahou mimořádným opravným prostředkem, který směřuje proti pravomocným správním rozhodnutím v případě obnovy na žádost účastníka a dozorčím prostředkem v případě obnovy z moci úřední. Umožňuje prolomení překážky rei iudicite a znovu ve věci rozhodnout z důvodu skutkových omylů zjištěných až po právní moci rozhodnutí. Jak lze vysledovat v právní úpravě, tak nepochybně i v rozhodovací praxi, převažuje nárokování obnovy na žádost účastníka.

Zda se mi podařilo dostatečně vystihnout základní principy, postavení či význam institutu obnovy správního řízení, zcela ho popsat, zhodnotit či představit v praxi, což bylo mým záměrem, jistě nejlépe posoudí každý jednotlivec, který si tuto mojí práci prostuduje.

12. Cizojazyčné resumé

In principle, the subject of this master's thesis is a treatise on the legal institute of reopening of administrative procedure, administered according to general law on administrative procedure, Law No. 500/2004 Coll., administrative procedure code. Each administrative procedure regulated by the code of administrative procedure, which is generally concluded by decision in case, is unconceivable without observance of procedural principles, particularly principle of legality, exercising power of administrative authority, investigation of rights acquired in good faith, instruct principle et al.

In case of facultative appeal procedure, the purpose of which is a remedy of any identified errors and shortcomings, legal remedies constitute a significant part of administrative procedure code.

Legal institute of reopening of administrative procedure is by its nature an extraordinary remedy, which is brought against final administrative decisions in case of reopening at the request of a party, and a mean of surveillance in case of reopening ex officio. It enables breaking down the rei iudicatae barrier and reconsidering the case due to errors of fact after the decision becomes final. As can be observed in legislation and case practice, reopening at the request of a party prevails.

Each individual has the opportunity to judge whether I managed to achieve my aim of capturing basic principles, status and importance of the institute of reopening of administrative procedure, describing it fully, evaluating and presenting in practice.

13. Seznam použité literatury

13.1. Právní předpisy

1. *Císařské nařízení č. 96/1854 ř.z.*
2. *Dvorský dekret č. 19 z roku 1799.* In: . XIV. Svazek sbírky Politische Gesetzsammlung.
3. *Josefínský soudní řád z 1. května 1781.* In: . 13 sb. z. s.
4. *Nařízení č. 124/1868 ř. z., o vyřizování stížností ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů.*
5. *Nařízení č. 4600/1901.*
6. *Nařízení vlády č. 91/1960 Sb., o správním řízení.*
7. *Prosincová ústava ze dne 21.12.1867.*
8. *Rezoluce Výboru ministrů o ochraně jednotlivce ve vztahu k úkonům správních orgánů.* In: . R(77)31.
9. *Vládní nařízení č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních.*
10. *Vládní nařízení ze dne 13.1.1928, o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správním řízení).* In: . 8/1928 Sb.
11. *Vládní nařízení ze dne 13.1.1928.* In: . 8 Sb.
12. *Zákon č. 1 ř. z., pensijní zákon: ze dne 16.12.1906.*
13. *Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích).*
14. *Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.*
15. *Zákon č. 15 ř. z., o služebním poměru státních úředníků a státních zřízenců: ze dne 25.1.1914.*
16. *Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.*
17. *Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).*
18. *Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší.*
19. *Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).*
20. *Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.*
21. *Zákon č. 30 ř. z. ,o ochraně vynálezů (patentní zákon): ze dne 11.1.1897.*
22. *Zákon č. 303/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.*
23. *Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.*

24. *Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon).*
25. *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.*
26. *Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon).*
27. *Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.*
28. *Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).*
29. *Zákon č. XX/1901, o zjednodušení administrativního řízení, a předpisy vydané k jeho provedení.*
30. *Zákon státní č. 144/1867 ř. z., o moci soudcovské.*

13.2. Judikatura

1. *Nález Boh. A. 12349.*
2. *Nález Boh. A. 3297.*
3. *Nález Boh. A. 4006.*
4. *Nález Boh. A. 4122.*
5. *Nález Boh. A. 4122/24.*
6. *Nález Boh. A. 4210.*
7. *Nález Boh. A. 4210.*
8. *Nález Boh. A. 7231/28.*
9. *Nález Boh. A. 7300.*
10. *Nález Boh. A. 7936.*
11. *Nález Boh. A. 9596.*
12. *Nález Boh. A. 9596/32.*
13. *Nález Budw. 10898.*
14. *Nález Budw. 2549.*
15. *Nález Budw. 3118.*
16. *Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 17.1.1925. In: . 822/24.*
17. *Nález Nejvyššího správního soudu ze dne 5.9.1921. In: . číslo 8347.*
18. *Nález Nejvyššího správního soudu: ze dne 1.3.1921. In: . 2582 (Boh. 742).*
19. *Nález Ústavního soudu: ze dne 12.7.2001. In: . sp.zn.: Pl. ÚS 11/2000.*
20. *Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16.9.2011. In: . sp. zn. 62 Af 8/2010.*
21. *Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26.9.2016. In: . č.j.: 36 Ad 8/2015-45.*

22. *Rozsudek Krajského soudu ze dne 3.8.2012.* In: . č.j.: 17A 17/2011-60.
23. *Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13.2.2007.* In: . č.j.: 11 Ca 294/2006-30.
24. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1.9.2005.* In: . č.j.: 3 Azs 219/2005-51.
25. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.7.2012.* In: . č.j.: 1 Afs 43/2012-42.
26. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.5.2010.* In: . č.j.: 6 As 39/2009-74.
27. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.12.2010.* In: . č.j.: 6 Ads 88/2010-194.
28. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.2.2015.* In: . č.j.: 7 Azs 13/2015-28.
29. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.10.2004.* In: . č.j.: 3 As 16/2004-73.
30. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.12.2006.* In: . č.j.: 1 Afs 56/2004-114.
31. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24.5.2016.* In: . č.j.: 4 Ads 82/2016-60.
32. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.10.2004.* In: . č.j.: 6 Ans 1/2003.
33. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.5.2008.* In: . č.j.: 1 Afs 59/2008-58.
34. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.10.2008.* In: . č.j. 6 As 12/2008-73.
35. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.11.2011.* In: . č.j.: 2 As 77/2011-70.
36. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.7.2014.* In: . č.j.: 3 Ads 98/2013-50.
37. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.9.2003.* In: . č.j.: 6A63/2002-40.
38. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6.10.2015.* In: . č.j.: 8 As 171/2014-67.
39. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7.8.2006.* In: . č.j.: 2 AS 58/2005-125.

40. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.1.2009.* In: . č.j.: 2 Afs 92/2008-123.
41. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.7.2015.* In: . č.j.: 4 As 84/2015-37.
42. *Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25.5.2012.* In: . č.j.: 62 Af 34/2011-117.
43. *Závěr poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu č. 91: ze dne 11.6.2010.*

13.3. Literatura

1. BENEDA, Ivo a a kol. *Historický vývoj právní úpravy správního řízení a dalších postupů ve veřejné správě v českých zemích (1918-2005).* V Olomouci: Právnická fakulta UP Olomouc ve spolupráci s nakl. Periplum a Filozofickou fakultou Univerzity Palackého, 2007. Studie a analýzy (Periplum). ISBN 978-808-6624-457.
2. ČÍŽEK, Karel. *Obrys řízení správního.* V Praze, 1888.
3. HAVELKA, Jiří. *Nástin zásad správního řízení: (podle judikatury Nejvyššího správního soudu).* Praha, 1927.
4. HENDRYCH, Dušan a a kol. *Správní právo: obecná část.* 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-624-1.
5. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Správní právo procesní: (vysokoškolská učebnice).* 2., aktualiz. vyd., [V nakl. Leges vyd. 1.]. Praha: Leges, 2008. Student (Leges). ISBN 978-808-7212-011.
6. JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář.* 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-607-4.
7. KADEČKA, Stanislav a David MAREK. *Nový správní řád v praxi krajských úřadů: sborník ze zimní konference/workshopu.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, [200-]-. ISBN 978-80-7380-250-9.
8. KLIKOVÁ, Alena, Petr HAVLAN, Marek CHADIMA, et al. *Správní řád.* 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 9788074789434.

9. KOPECKÝ, Martin. Uplatňování zásad jednotnosti a koncentrace ve správním řízení. *Právní rozhledy*. 2007, (13). ISSN 1210-6410.
10. KOPECKÝ, Martin. Význam materiální právní moci a rei iudicatae v právu správním. *Právník*. Ústav státu a práva AV ČR, 2016, (10). ISSN 0231-6625.
11. MALÝ, Karel a a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 2. upr. vyd. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-720-1167-7.
12. MATES, Pavel a Marek STARÝ. *Základy správního práva procesního*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2014. Eupress. ISBN 978-80-7408-088-3.
13. MATES, Pavel a Martin KOPECKÝ. *Řádné opravné prostředky ve správním řízení: (podle správního řádu a stavebního zákona)*. Praha: Leges, 2015. Teoretik. ISBN 978-80-7502-100-7.
14. NEDOROST, Libor, Zdeněk SOVÁK a Vladislav VĚTROVEC. *Správní řád: komentář*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. Komentované zákony (Eurolex Bohemia). ISBN 80-864-3216-5.
15. ONDRUŠ, Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-720-1523-0.
16. PRAŽÁK, Jiří, FIEDLER, František, ed. *Rakouské právo správní*. V Praze: Jednota právnická, 1906. Rakouské právo veřejné.
17. PRAŽÁK, Jiří. *Rakouské právo veřejné*. Praha, 1905.
18. PRŮCHA, Petr. *Správní řád s poznámkami a judikaturou: podle stavu k 1.1.2013*. Praha: Leges, 2012. Glosátor. ISBN 978-808-7576-359.
19. SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013. ISBN 978-807-4780-028.
20. ŠTAFL, Adolf. *Řádné i mimořádné opravné prostředky v řízení správním: podle vládn. nař. ze dne 13. ledna 1928, č. 8. Sb. z. a n.* V Praze: Právnícké knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1939. Sbírká pojednání z československého práva, sv. 23.
21. VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4.
22. VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. Praha: BOVA POLYGON, 2006. ISBN 80-727-3134-3.
23. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Správní soudnictví a jeho dvě "větve" aneb srovnání řízení podle části 5. občanského soudního řádu a řízení o žalobě*

proti nezákonnému rozhodnutí podle soudního řádu správního. *Dny práva: Days of Law 2008 : ...ročník mezinárodní konference pořádané Právnickou fakultou Masarykovy univerzity*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4733-4.

13.4. Jiné zdroje

1. Jak probíhá správní řízení. In: *Frank Bold: Poradna* [online]. 2017 [cit. 2017-11-24]. Dostupné z: <http://frankbold.org/poradna/kategorie/spravni-rad-a-spravni-řízení/rada/jak-probiha-spravni-řízení>
2. KRÁKORA, Pavel. *Vývoj správy a samosprávy v českých zemích* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017 [cit. 2017-11-29]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/SpravaCZ.pdf>
3. SLÁDEČEK, Vladimír. K důvodům obnovy správního řízení. *Správní právo* [online]. 2013, 46(3), 129 [cit. 2018-01-26]. ISSN 0139-6005. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/spravni-pravo-3-13web-sladecek-pdf.aspx